

Woningbouwproject Weidepracht fase 2 te Klein Zundert

Ecologische quickscan

J.F.G. Maassen

Woningbouwproject Weidepracht fase 2 te Klein Zundert

Ecologische quickscan

Datum 7-12-2020

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
T 073-6410858
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
btw-id NL001289728826
rek.no NL55 INGB 0003 0208 71

<i>Projectno.</i>	
<i>Tekst en samenstelling</i>	<i>J.F.G. Maassen</i>
<i>Foto's</i>	<i>J.F.G. Maassen</i>
<i>Foto op omslag</i>	<i>J.F.G. Maassen</i>
<i>In opdracht van</i>	<i>Adviesbureau Schoenmakers Molenzicht 2 4881 BW Zundert</i>
<i>Wijze van citeren</i>	<i>J.F.G. Maassen, Woningbouwproject Weidepracht fase 2 te Kleien Zundert</i>
<i>Contactpersoon</i>	<i>Mw. A. Jochems (Schoenmakers advies)</i>
<i>Status</i>	<i>Definitief</i>
<i>Datum</i>	<i>7-12-2020</i>

© 2020 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeklocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.

Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	9
	1.1	Aanleiding
	1.2	Doelstelling
	1.3	Toetsingskader
	1.4	Leeswijzer
2	Het plangebied, beoogde ontwikkeling en ingrepen	11
	2.1	Ligging van het plangebied
	2.2	Inrichting en het huidig gebruik van het plangebied
	2.3	Beoogde ingrepen en ontwikkelingen
3	Wettelijk kader	17
	3.1	Inleiding
	3.2	Soortenbescherming
	3.3	Gebiedsbescherming
	3.4	Bijzondere provinciale beschermingszones
	3.5	Bescherming houtopstanden
	3.6	Rode Lijst
4	Onderzoeksresultaat	23
	4.1	Methodiek
	4.2	Gebiedsbescherming
	4.2.1	Natura 2000
	4.2.2	Provinciale beschermingszones.
	4.3	Soortenbescherming
	4.3.1	Vaatplanten
	4.3.2	Zoogdieren (grondgebonden)
	4.3.3	Zoogdieren (vleermuizen)
	4.3.4	Vogels
	4.3.5	Reptielen
	4.3.6	Amfibieën
	4.3.7	Vissen
	4.3.8	Vlinders en libellen
	4.3.9	Overige ongewervelden
	4.4	Bescherming houtopstanden
5	Conclusie	43
	5.1	Samenvatting effectenbeoordeling
	5.2	Toetsing aan de Wet natuurbescherming
	5.3	Vervolgstappen en samenvatting
6	Voorzorgsmaatregelen, mitigatie en aanbeveling	47
	6.1	Algemene voorzorgsmaatregelen
	6.2	Bijzondere voorzorg- en mitigatiemaatregelen
	6.2	Aanbeveling en advies
7	Bronnen	49
	Bijlage 1 - Toelichting soortenbescherming	51
	Bijlage 2 - Soorten van de Vogelrichtlijn	52
	Bijlage 3 - Soorten van de Habitatrichtlijn	53
	Bijlage 4 - Nationaal beschermde soorten ('andere soorten')	55
	Bijlage 5 - Soorten met een vrijstelling	59

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer heeft het voornemen tot uitvoering van fase 2 van het woningbouwproject Weidepracht binnen de gemeente Zundert. Deze fase van de projectontwikkeling betreft de bouw van 38 woningen op agrarisch grondgebied aan de westrand van de bebouwde kom van Klein Zundert. De projectlocatie beslaat het grondoppervlak van de gezamenlijke kadastrale percelen Gemeente Zundert, sectie P, nummers 1087, 1088, 1762 en 1131. Het laatste perceel wordt grotendeels in beslag genomen door een waterloop die feitelijk buiten de ingreep valt. Het totale oppervlak bedraagt van circa 17.633m². De aanwezige bebouwing op deze percelen wordt gesaneerd. Het plangebied bestaat momenteel grotendeels uit grasland.

Adviesbureau Schoenmakers te Zundert heeft de opdracht om deze ontwikkeling mogelijk te maken binnen de gestelde wettelijke kaders. Deze wettelijke kaders eisen ook een ecologisch onderzoek in de vorm van een quickscan flora en fauna om vast te stellen of deze ontwikkeling tot overtredingen van de Wet natuurbescherming of provinciale regelgeving ter bescherming van natuur en landschap kunnen betekenen. Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is aangezocht om deze quickscan uit te voeren.

1.2 Doelstelling

Doormiddel van deze quickscan worden aanwezige beschermde natuurwaarden in beeld gebracht en de mogelijke effecten daarop als gevolg van de beoogde herontwikkeling.

Het doel van dit onderzoek is het vaststellen/uitsluiten van aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Beoordeeld wordt welke wijze en in welke mate de beoogde ontwikkeling effect kan hebben op het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten. Aanvullend wordt bepaald of ontwikkelingen effect hebben op beschermde natuurwaarden van nabijgelegen Natura 2000- gebieden, gebieden die behoren tot het Natuurnetwerk Nederland, speciale provinciale beschermingszones en houtopstanden die op basis van de Wet natuurbescherming zijn beschermd. Als de beoogde ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten die een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming tot gevolg kunnen hebben, wordt de noodzaak voor een ontheffingsaanvraag beoordeeld en/of doet deze quickscan aanbeveling voor vervolgstappen om overtreding van deze verbodsbepalingen te voorkomen.

1.3 Toetsingskader

Deze quickscan toets aan

- Wet natuurbescherming op de onderdelen
 - Wnb soortenbescherming: hoofdstuk
 - Wnb gebiedsbescherming
 - Wnb houtopstanden
- Provinciale regelgeving op de onderdelen
 - Groenblauwe mantel
 - Natuur Netwerk Brabant
- Gemeentelijke regelgeving op het onderdeel

- APV-bomenkap

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de inrichting van het plangebied, de ligging van het plangebied in de omgeving en de voorgenomen ingrepen en herontwikkeling beschreven. In hoofdstuk 3 wordt het wettelijk kader geschetst dat de Wet natuurbescherming en de provinciale regelgeving biedt. Hoofdstuk 4 beschrijft in het eerste onderdeel de uitvoering van het onderzoek en de methoden die hierbij gehanteerd worden. In de volgende onderdelen van dit hoofdstuk worden de gebiedsbescherming en soortenbescherming behandeld. Per gebied en soortgroep wordt behandeld welk effect de ingrepen op beschermde soorten en gebieden kunnen hebben. In hoofdstuk 5 worden de mogelijke effecten die tot een overtreding van de Wet natuurbescherming kunnen leiden op beschermde gebieden en soorten kort samengevat. Aangegeven wordt welke overtredingen van wetsartikelen mogelijk zijn en voor welke ingrepen vervolgonderzoek en/of ontheffing nodig zijn. In hoofdstuk 6 wordt aangegeven welk voorzorg- en mitigatiemaatregelen gewenst zijn om overtredingen te voorkomen.

2 HET PLANGEBIED, BEOOGDE ONTWIKKELING EN INGREPEN.

2.1 Ligging van het plangebied

*Fig.1. Ligging van het plangebied (binnen rood kader) ten opzichte van de bebouwde kommen van Zundert en Klein Zundert.
Luchtfoto: Google Earth*

Het plangebied is gelegen aan de westgrens van de bebouwde kom van Klein Zundert op de overgang van verstedelijkt gebied naar het agrarisch buitengebied. De bebouwde kom van Klein Zundert ligt op korte afstand noordwestelijk van de grotere en meer verstedelijkte bebouwde kom van Zundert. Beide bebouwde kommen zijn bijna aanééngegroeid en worden voor een deel nog slechts door een smalle groenstrook van elkaar gescheiden. Binnen de groene corridor tussen beide bebouwde kommen ligt de loop de Klein Beek met zijn groene oevers en is de nieuwe randweg voor het doorgaande verkeer ter ontlasting van het dorpscentrum van Zundert aangelegd. De kleine Beek is van belang als ecologische verbindingstructuur en aan de oevers is in samenhang met de aanleg van nieuwe randweg compensatienatuur aangelegd.

Aan de westkant grenst het plangebied direct aan de achtertuinen van de woningen van de aanliggende woonwijk; aan de oostkant aan het agrarisch buitengebied dat op deze hoogte nog veel kleinschalige elementen bevat. Het plangebied wordt aan de noordkant met een zandpad ontsloten vanaf de Pastoor van Vessemstraat. Aan de zuidkant grenst het plangebied aan de Assortimentstuin die gelegen is tussen het plangebied en de stroom van de Kleine Beek aan de zuidkant van Klein Zundert. De Assortimentstuin is in de jaren negentig van de vorige eeuw aangelegd als tentoonstellingstuin voor de sier- en bometeelt rond Zundert. Deze tentoonstellingsfunctie was waarschijnlijk van korte duur; de tuin heeft in de loop van de tijd een meer natuurlijk karakter en de functie van een natuurpark voor omwonenden verkregen. Weinig herinnert nog aan het oorspronkelijk cultuurfunctie van de tuin. Aansluitend op de tuin is aan de zuidoever van de beek een moerasgebiedje met nevengeulen van de beek aangelegd. Dit moerasgebiedje toont met het oog op watervogels een interessante inrichting, maar valt buiten de hoofdstroom van de beek niet onder het Natuur Netwerk Brabant.

Buiten de loop van de beek en zijn nevengeulen ontbreekt open water binnen de directe omgeving rond het plangebied. De sloten binnen de directe omgeving zijn van het type dat een onregelmatig of zelden een waterpeil voert. De bodem bestaat uit leemhoudende zandbodems, die bodemkundig

gecategoriseerd worden als eerdgronden. Met grondwatertrap VI is het gemiddelde grondwaterpeil vrij laag.

2.2 Inrichting en huidig gebruik van het plangebied

Fig.2 Het plangebied rood omkaderd.

Geel kader 1: siertuin van Kievitslaan 45

Geel kader 2: werf

Luchtfoto: Google Earth

Het zandpad dat vanaf de Pastoor van Vessem het plangebied ontsluit, voert langs de gehele westgrens van het plangebied en verbindt de Pastoor van Vessemstraat met de Assortimentstuin. Dit zandpad heeft geen publieksfunctie. De westelijk berm van het zandpad grenst direct aan het talud van een hoofdwatgang die de westgrens van het plangebied markeert en in verbinding staat met de Kleine Beek. Ten tijde van het veldbezoek voerde de watgang geen waterpeil en toonde tekenen van een intensief onderhoud waarbij alle vegetatie tot op de bodem kort afgemaaid was. Aan de andere zijde, de oostkant, grenst het plangebied aan de achtertuinen van de achterliggende woonwijk. De achtertuinen worden door middelhoge hagen van het plangebied afgescheiden.

Zandpad

Hoofdwatgang

Centraal in het plangebied liggen een siertuin, die behoort tot de woning op adres Kievitslaan 45, en een klein rommelig werf met faciliteiten die aanvankelijk tuinbouwdoeleinden dienden.

De siertuin is door dichte en hoge coniferenhagen afgescheiden van de rest van het terrein. De sterk gecultiveerde tuin wordt dusdanig strak onderhouden dat natuurlijke vegetaties geen kans krijgen om zich te ontwikkelen. De begroeiing bestaat uit lage cultuurgewassen en middelhoge wintergroene sierstruiken. Als bebouwing zijn er twee kleine houten schuurtjes aanwezig.

Siertuin

Metalen loods

Aan de zuidkant van de siertuin ligt het werf met als enige bebouwing een metalen loods met een dakbekleding van asbest golfplaten. De loods is ingericht en in gebruik voor opslag en stalling. Uitgezonderd van een raam dat uitzicht geeft op een kleine schaftruimte, is het gebouw geheel geblindeerd. Achter de loods ligt een waterbassin dat oorspronkelijk dienden voor beregeningsdoeleinden. Het waterbassin bestaat uit aarden wallen die afgedekt zijn met vijverdoek. Naast de vijver ligt nog een grondoppervlak dat geheel afgedekt is met zeildoek. De begroeiing rond deze objecten bestaat uit onkruiden, ruigtevegetatie, verruigd grasland, jonge houtopslag en resten van een tuinaanplant van wintergroene sierstruiken. Rond de vijver domineert jonge opslag van wilg en dichte ruigtebegroeiingen met veel duinriet. Gedumpt bouwafval, opgeslagen materialen en meer onbestemde materialen die rondslingeren dragen verder bij aan een rommelige entourage.

Waterbassin

Rommelig entourage

De rest van het grondoppervlak, dat het grootste oppervlak van het plangebied beslaat, bestaat uit grasland. Het grootse oppervlak ligt aan de zuidkant van het hiervoor beschreven terreindeel en betreft een aantal weilandpercelen die extensief begraaasd worden door pony's. Het grasland is van een algemeen type van droge verschaalde zandbodems dat door het natuurlijke gras gewoon struisgras gedomineerd wordt. Het grasland is kruidrijk maar met een soortensamenstelling van een zeer algemeen soort. Het hoog aandeel van gewoon biggenkruid in combinatie met de dominantie van gewoon struisgras is kenmerkend voor dit zeer algemene graslandtype op de hoge zandgronden. Als gevolg van bodembeschadiging door de hoeven van de pony's is de infiltratie binnen de grasmat

van algemene akkeronkruiden en andere verstoringsvegetatie groot. Het grasland aan de noordkant van het middendeel van het terrein is van een meer gecultiveerd type. De zaairegels van het ingezaaide gras zijn duidelijk zichtbaar, wat erop wijst dat het hier jong grasland binnen een primair ontwikkelingsstadium betreft. Buiten het ingezaaide cultuurgras Engels raaigras ontbreken onkruiden en andere grassoorten vrijwel.

Ponyweiden (zuid van middenterrein)

Noord van middenterrein

Houtbegroeiingen zijn schaars op het terrein. De meest opvallende houtaanplant is de rij boomhoge coniferen die over een afstand van 50 m het hiervoor beschreven grasland van het aangrenzende zandpad afschermt. Het onderhoud van deze doorgeschoten coniferenhaag zich lijkt te beperken tot het verwijderen van overhangende takken die het verkeer op het zandpad kunnen belemmeren. Ook rond de siertuin zijn conifeerhagen aanwezig; deze zijn op snoeihoogte en worden strak onderhouden. Andere houtbegroeiingen zijn vooral op het middendeel van het terrein te vinden rond loods en waterbassin. Dit betreffen middelhoge sieraanplant van wintergroene sierstruiken, jonge houtopslag van wilg, berk, esdoorn en vlier. Een paar forse vlierstruiken groeien langs de gevels van de loods. Op deze hoogte staat de enige volgroeide inheemse boom op het terrein; een zomereik van een stamdikte met een diameter van rond de 50 cm. De enige houtopstand binnen de invloedsfeer van het plangebied die als landschappelijk en ecologisch waardevol kan worden beoordeeld betreft een houtwal van eikenhakhout op de terreinscheiding van het plangebied met het achterliggende Assortimentstuin en een akkerland. Echter deze valt buiten plangebied en staat op aangrenzend grondgebied.

Coniferenhaag

Eikenhakhout

2.3 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen.

Fig.3
Verbeelding
van de
voorgenomen
ontwikkeling
Bron :
Schoenmaker
s

De beoogde ontwikkelingen betreffen de volgende.

- De bouw van 38 woningen.
- Aanleg van twee voorzieningen voor de berging van water.
- Voor deze ontwikkeling dienen een metalen schuur en twee kleine houten schuren gesloopt te worden en een waterbassin ontmanteld.
- Er dienen houtopstanden ontmanteld te worden die voor het overgrote cultuuraanplanten betreffen en voor een klein deel natuurlijk houtopslag. Er dient maar 1 volgroeide boom gerooid te worden. Geen van deze houtopstanden kan als kapvergunning plichtig aangemerkt worden.
- Er vinden geen ingrepen aan waterlopen plaats. De hoofdwatergang langs de westrand van het plangebied blijft zijn functie behouden
- Rond de nieuwbouw wordt bestrating aangelegd en een nieuwe groene inrichting gerealiseerd.

3 WETTELIJK KADER

3.1. Inleiding

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Zowel in de voorgaande als nieuwe wetgeving zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Convention, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar. De wet is opgesplitst in de bescherming van soorten (soortbescherming) en bescherming van gebieden (gebiedsbescherming).

3.2 Soortenbescherming

Bij de Wet Natuurbescherming gelden een aantal verbodsbepaling ter bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage). De wet kent twee beschermingsniveaus waarbij drie categorieën beschermde soorten worden onderscheiden.

- Europees beschermde soorten volgens de Vogelrichtlijn
- Europees beschermde soorten volgens de Habitatrichtlijn.
- Nationaal beschermde soorten.

Europees beschermde soorten

Het zwaarst beschermingsniveau gelden de Europees beschermde soorten. De bescherming van vogels is op Europees niveau geformaliseerd doormiddel van de Vogelrichtlijn en die van de overige soortgroepen doormiddel van de Habitatrichtlijn. De Europese bescherming middels de Habitatrichtlijn beschermt soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV en het verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Dit betreffen o.a. alle vleermuissoorten die in Nederland en Europa inheems zijn. Op deze soorten is het beschermingsregime van § 3.2 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

Voor soorten van Verdrag van Bonn bijlage II is de bescherming bij ingang van de Wet Natuurbescherming opgeheven of deze vallen onder het beschermingsregiem van nationaal beschermde soorten (zie verder bijlage 1).

Nationaal beschermde soorten ("andere soorten")

Voor nationaal beschermde soorten geldt een zwakker beschermingsregiem en er kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor alle inheemse diersoorten, beschermt of onbeschermd, geldt de zorgplicht. De zorgplicht wil zeggen dat men deze niet onnodig mag doden, verwonden of beschadigen. Voor onbeschermden soorten geldt geen ontheffingsplicht maar alleen de zorgplicht. De 'andere' nationale soorten staan vermeld in bijlage A en B van de wet die hoort bij artikel 3.10 en 3.11. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst. Op deze soorten (zie bijlage 4) is het beschermingsregime van § 3.3 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

Bescherming verblijfplekken

Ook verblijfplaatsen van soorten uit beide categorieën die als "vast" kunnen worden aangemerkt zijn beschermd en worden aangeduid als jaarrond beschermde verblijfplekken. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. Een vaste verblijfplek betreft een

verblijfplek waarnaar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts éénmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Voor soorten die onder de Vogelrichtlijn vallen zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek (zie hoofdstuk 3.3). In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken.

Ontheffingsplicht

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. Vaak kunnen maatregelen getroffen worden zodat verbodsbepalingen niet worden overtreden, zoals de werkzaamheden uitvoeren buiten de kwetsbare periode, het aanpassen van de werkvolgorde of de werkzaamheden faseren in ruimte en tijd. In sommige gevallen kan er gebruik gemaakt worden van vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgelegd voor een van tevoren bepaalde categorie van gevallen. Een toegepaste vorm van vrijstelling is onder meer door het werken met een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode, door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening. Vrijstelling doormiddel van een goedgekeurde gedragscode geldt voor alle vogelsoorten en nationaal beschermde soorten, zowel voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud als voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (een verschil met voorgaande wetgeving).

Beschermingsregiem soorten vogelrichtlijn §3.1 Wnb	Beschermingsregiem soorten Habitatrichtlijn §3.2 Wnb	Beschermingsregiem andere soorten §3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen en te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Als dergelijke garanties niet kunnen worden gegeven moet men afhankelijk van de soort en ingreep ontheffing aanvragen van artikelen geformuleerd in de Vogelrichtlijn (§3.1 Wnb), of Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wnb) of het beschermingsregiem “Andere soorten” (nationaal beschermde soorten) (§3.3 Wnb).

Voor jaarrond beschermde verblijfplekken en functionele leefomgeving van soorten die onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijnen vallen is respectievelijk artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.1 lid 2 van toepassing en geldt een verbod om de verblijfplekken en functioneel leefgebied te verstoren. De wet beschermt jaarrond beschermde verblijfplekken van nationaal beschermde soorten volgens artikel 3.10 lid 1b. Bij deze categorie is, evenals bij vogels waarvan de nestelplekken niet jaarrond beschermd zijn, het verbod tot opzettelijke verstoring niet van toepassing, noch de bescherming van de functionele leefomgeving. Onder de term “opzettelijk” moet men ook de zgn. “voorwaardelijke” opzet verstaan; dat betekent dat de initiatiefnemer zich bewust moet zijn van de effecten van zijn handelingen.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een zorgplicht opgenomen:

Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, en ook voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Toetsing

In tegenstelling met de voorgaande Flora en Faunawet is de bescherming in mindere mate individueel en dient de staat van instandhouding van de gehele populatie meer in aanmerking genomen te worden.

Een ontheffingsaanvraag wordt o.a. beoordeeld op de volgende punten:

- aanwezigheid van aanvaardbare alternatieve mogelijkheden
- aanwezigheid van een wettelijk belang
- de staat van instandhouding van de soort en behoud van functionaliteit van de verblijfplek.

Het wettelijk belang betreft, afhankelijk van de status van de soort, een Nationaal wettelijk belang (Vrijstellingsbesluit) of een Europees wettelijk belang (Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn). Deze wettelijke belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en bescherming van flora en fauna.

3.3 Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- De gebieden die op Europees niveau een bescherming genieten en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands). Deze gebieden vallen onder de noemer van Natura 2000 en betreffen gebieden van grote ecologische waarde.
- Natuurgebieden en verbindingsstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Deze natuurgebieden en hun onderlinge verbindingen vormen een samenhangend ecologisch netwerk. De NNN is de opvolging van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Natura 2000-gebied

Ook hier genieten de gebieden die onder een Europees beschermingsregime vallen de meest striktste bescherming.

Voor beide categorieën van beschermde gebieden geldt dat activiteiten die een negatief effect hebben op de kwaliteit van de gebieden in het algemeen verboden zijn. Uitgezonderd zijn activiteiten binnen Natura 2000 gebied die uitgevoerd worden in het kader van vastgelegde beheersplannen ten behoeve van Natura 2000 doelen. Een ontheffing wordt alleen verleend als er geen reële alternatieven zijn, de staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt en er sprake is van een groot openbaar belang, dat o.a. de volksgezondheid en openbare veiligheid kan betreffen.

De ontheffingsverlening gaat veelal gepaard onder strikte voorwaarden en beperkingen en er is altijd sprake van een compensatieplicht. Bij Natura 2000 gebied wordt doormiddel van een voortoets beoordeeld of er negatieve effecten verwacht kunnen worden en in hoeverre deze als significant beoordeeld kunnen worden. Bij niet-significante negatieve effecten volgt een “lichte” beoordeling doormiddel van een Verslechterings-toets. Bij significante negatieve effecten wordt de “zware” route gevolgd doormiddel van een Passende beoordeling en ADC-toets.

3.4 Bijzondere provinciale beschermingszones

Natuur Netwerk Nederland (NNN-gebied)

Het uitgangspunt voor de bescherming van gebieden die vallen onder Natuurnetwerk Nederland is de eis dat de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet door een ingreep worden aangetast. In of in de directe nabijheid van een NNN-gebied zijn in principe zijn geen ontwikkelingen toegestaan die de ‘wezenlijke kenmerken of waarden’ aantasten zoals die in het beheerplan zijn vastgelegd. In de Interim omgevingsverordening 2020 van de provincie Noord-Brabant is de doelstelling en regelgeving met betrekking tot NNN/NNB-gebied vastgelegd.

Groenblauwe mantel

De provincie Noord-Brabant heeft in de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (2010) een keuze gemaakt voor behoud en versterking van de kwaliteiten van het landelijk gebied. Voor dit doel zijn 2 robuuste structuren ingesteld; de agrarische structuur en de groenblauwe structuur. De groenblauwe structuur bestaat uit de Groenblauwe mantel en het kerngebied Groenblauw.

De Groenblauwe mantel is een buffer tussen het kerngebied Groenblauw met het agrarisch en verstedelijkt gebied. Het kerngebied Groenblauw bestaat uit de ecologische hoofdstructuur (NNN) inclusief de ecologische verbindingzones en de gebieden voor behoud en herstel van watersystemen. De Groenblauwe mantel geeft naast de ontwikkeling van een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem ook ruimte voor de ontwikkeling van gebruiksfuncties, zoals landbouw en recreatie, mits deze bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap; Vanuit de watercomponent wordt vooral ingezet op het kwantitatief en kwalitatief herstel van kwelstromen. In de Interim omgevingsverordening 2020 van de provincie Noord-Brabant worden de doelstellingen van de Groenblauwe mantel geformuleerd en de verbodsbepalingen die gelden voor de Groenblauwe mantel. Deze verbodsbepalingen verbieden activiteiten die in strijd zijn met de hiervoor aangegeven doelstellingen met betrekking tot natuurbescherming, behoudt van landschappelijke kwaliteiten, bescherming van watersystemen en behoudt van bufferfunctie met het groenblauwe kerngebied.

3.5 Bescherming houtopstanden

De Wet natuurbescherming § 4.1. Houtopstanden vervangt de voormalige Boswet, waarbij dezelfde voorwaarden grotendeels gelden. Evenals de Boswet betreft de bescherming in het algemeen houtopstanden buiten de bebouwde kom zover deze een groter oppervlak van 10 are hebben of een

rij van meer dan 20 bomen betreffen, geen deel uitmaken van begroeiingen op erven of in tuinen en geen aanplant voor cultuurdoeleinden en houtwinning betreffen. Er geldt een meld- en heraanplant plicht.

3.6 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terrein beherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

4. ONDERZOEKSRESULTAAT

4.1 Methodiek

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied en directe omgeving. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van diverse websites, o.a. van de nationale databank (NDFF), kennisdocumenten en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van relevante natuurterreinen in de omgeving, de ligging ten opzichte van Natuurbeschermingswet-gebieden als Habitat- en Vogelrichtlijngebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN), en bijzonder provinciale beschermingszones (Groenblauwe mantel). Daarvoor is o.a. gebruik gemaakt van de website van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en die van de provincie Noord- Brabant. Bron van de NDFF-gegevens die in het verslag vermeld worden is: NDFF - quickscanhulp.nl; d.d. 20-9-2020

Veldonderzoek

Het veldbezoek werd op 27-11-2020 tussen 11.00 en 13.00 uur uitgevoerd door dhr. J. Maassen. Tijdens het veldbezoek was het rond de graden 8 C, weinig wind, geheel bewolkt en droog. Een weertype dat als getypeerd kan worden als rustig herfstweer

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Ook is onderzoek gedaan naar biotopen en natuurwaarden in de directe aangrenzende omgeving waarop ontwikkelingen binnen het plangebied van invloed op kunnen zijn. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. hollen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

Opmerking

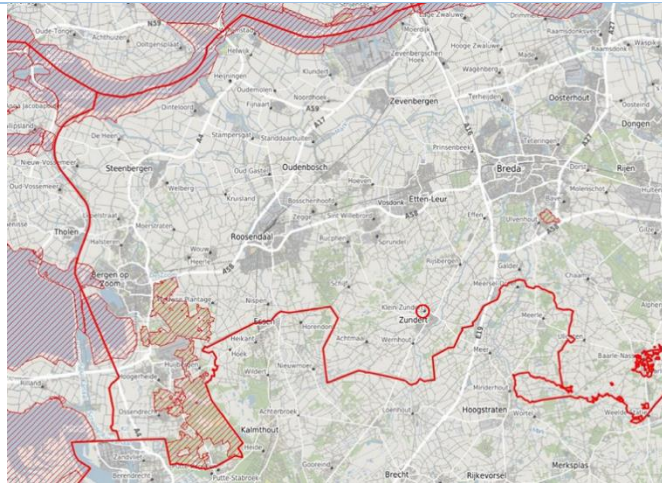
De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de plangebied en directe omgeving en betreft geen volwaardig specifiek soortenonderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat uit meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4.2 Gebiedsbescherming

4.2.1 Natura 2000

Fig.4 Ligging van de plangebieden (-----) ten opzichte van Nederlands Natura 2000 gebied (rood gearceerd) en Belgisch Natura 2000-gebied (blauw gemarkeerd)

Bron: Provincie Noord-Brabant

Ligging

De dichtst nabije Nederlandse Natura-2000 gebied is *de Schietvelden-noord* op een hemelsbrede afstand van iets meer dan 7 km zuidwestelijk op Belgisch grondgebied. Het dichtst nabije Nederlandse Natura 2000-gebied is *het Ulvenhoutse Bos* aan de zuidkant van Breda op hemelsbreed 14 km noordoostelijk van het plangebied. Op iets grotere afstand hemelsbreed van 19 km westelijke ligt de *Brabantse Wal* en aansluitend op Belgisch grondgebied *de Kalmthoutse Heide*. *De Schietvelden*, *Brabantse Wal* en *Kalmthoutse Heide* bevatten kwetsbare en stikstofgevoelige natuur van vochtige heide en zwak gebufferde vennen. Het *Ulvenhoutse bos* is een bosgebied met een afwisseling van vochtige en droge bossen met een waardevolle bosflora die afhankelijk is van kwetsbare grondwatersystemen.

Wettelijk kader en beleid

Externe werking

De Wet natuurbescherming onderscheid naast een directe aantasting, de interne werking, ook een indirecte aantasting door factoren die op afstand van invloed zijn, de zgn. externe werking.

Stikstof

In de 'Handreiking woningbouw en Aerius' (januari 2020) van de Rijksoverheid blijkt uit de algemene conclusie dat bij maximaal 50 laagbouwoningen, gebouwd op zandgrond op minimaal 7 km afstand van een Natura 2000-gebied, de stikstofdepositie onder gemiddelde omstandigheden 0,00 mol/ha/jaar op Natura 2000-gebied is. Voor projecten met een stikstofdepositie van 0,00 mol/ha/jaar hoeft geen vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. In de andere gevallen op kortere afstand van een Natura 2000-gebied en/of voor de bouw van meer woningen waarbij de depositie mogelijk hoger is dan 0,00 mol/ha/jaar is alsnog een Aeriusberekening nodig.

Effecten-beoordeling

Oppervlak

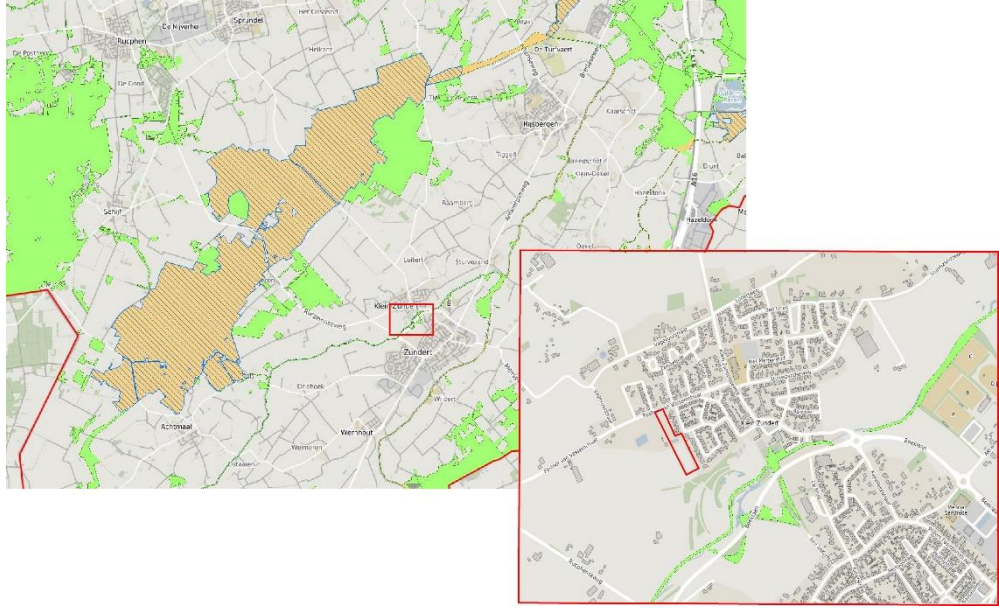
Het plangebied en omliggende gebied maakt geen deel uit van Natura2000-gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan beschermd natuurgebied is daarom geen sprake.

Externe werking op korte afstand

	Alle Natura 2000 gebieden liggen op voldoende ruime afstand om geen negatieve invloeden verwacht worden van factoren met een externe werking die met een korte reikwijdte op afstand werken, als bodemtrillingen, geluids- en lichtbelasting. Stikstof De factor stikstofuitstoot is in dit geval de enige mogelijke factor die een externe werking op grotere afstand kan genereren. In de uitvoerende fase kan een tijdelijke verhoging van de factor stikstofdepositie plaats vinden ten gevolge de uitstoot van het bouwverkeer en machines die tijdens sloop en de bouw gebruikt worden. Na de uitvoerende fase kan verwacht worden dat de nieuwbouw en de verkeersbewegingen die deze genereren een nieuwe bron van stikstofuitstoot is. Echter de 'Handreiking woningbouw en Aeries' van de Rijksoverheid stelt dat op basis van ligging buiten de 7 km-straal van Natura 2000-gebied en de omvang van minder dan 50 laagbouwoningen van de voorgenomen projectontwikkeling, de stikstofdepositie op Natura 2000-gebied gelegen binnen Nederland op 0,00 mol/ha/jaar kan worden gesteld. Het dichtst nabije natura 2000-gebied betreft echter de Schietvelden-noord op Belgisch grondgebied op iets meer dan 7 km afstand tot het plangebied. Dus net buiten de 7 km-straal, zodat op basis van de Nederlandse wetgeving de stikstofdepositie ook op dit gebied op 0,00 mol/ha/jaar mag worden gesteld. Naar uitspraken van de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van Staten in 2014 mag voor een project in Nederland voor Vlaams Natura 2000-gebied een drempelwaarde vastgesteld worden conform de Belgische/Vlaamse wetgeving. De drempelwaarde kan op basis van de gestelde Belgische wetgeving voor de Schietvelden-noord berekend worden op 36 mol/ha/jaar^{1*)}. Dit is ver boven de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar die de Nederlandse overheid stelt. Conclusie Negatieve effecten op Natura 2000-gebied die kunnen leiden tot overschrijding van de gestelde normen betreffende stikstofdepositie zoals die door de Nederlands en Vlaamse overheid gesteld zijn, worden niet verwacht gelet op de afstand tot Natura 2000-gebied, schaal en aard van de voorgenomen ontwikkeling. Een Aeriesberekening en toetsing aan de Natura 2000-wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk geacht. 1*) Bron: Atmosferische stikstofdepositie en Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen in Vlaanderen; 2015 uitgave Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek
--	---

4.2.2 Provinciale beschermingszones.

NNN-gebied	
Ligging	NNN-gebied Het dichtst nabij NNB-gebied ligt op een afstand van ongeveer 0,23 km van het plangebied en betreft de stroom van de beek, waaraan het beheertype van N16.03 Beek en bron is toegekend, en wat versnipperd NNB-gebied van het beheertype N16.04 van Nat bos met productie aan de zuidkant van de Kleine Beek. Groter aanéengesloten NNB-gebied ligt op 3 km oostelijk van het plangebied. Dit betreft de aanéengesloten gebieden de Turfvaart/ Bijloop (zuid), de Lage Maten, Oude Buisse Heide en het landgoed de Moeren. Aan dit gehele gebied is de status van Natte natuurparel toegekend en bevat droog en vochtig bos, natte heide en zwak gebufferde waters. Ander NNB-gebied ligt op grotere afstand.

<i>Fig.6 Het plangebied ligt binnen het rode vlak op de linker figuur. Dit vlak is uitvergroot op de rechtse figuur, waarop het plangebied rood omkaderd is weergegeven.</i> <i>Groen: NNN/NNB-gebied Oranje en gearceerd: NNB-gebied met de status van Natuurplek.</i> <i>Bron: Natuurbeheerplan Brabant</i>	
Toelichting	Voor NNN-gebied geldt de externe werking alleen indien sprake is van een aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken zoals die in het beheerplan zijn vastgelegd. Zover de externe werking betrekking heeft op de toevoer van stoffen door lucht en water geldt deze alleen in het kader van de Wet natuurbescherming (Natura 2000-gebied) en niet voor NNN-gebied.
NNB-gebied Beleidskader	De Interim omgevingsverordening NB stelt in §3.23 artikel 3.16 lid 1 en 3, dat als een bestemmingsplan gelegen buiten het Natuur Netwerk Brabant leidt tot een aantasting van de wezenlijke ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water, negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd. In §3.23 artikel 3.26 en 3.27 van de Interim omgevingsverordening NB worden regels gesteld ter bescherming van de waterhuishouding binnen NNB-gebied met betrekking tot grondwerkzaamheden, aanleggen van drainagesystemen en oppervlakte verharding voor projecten gelegen binnen de daarvoor aangewezen attentiezones.
NNB-gebied effecten	Het plangebied en omliggende gebied maakt geen onderdeel uit van de NNN/EHS - gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan NNN-gebied is daarom geen sprake. De dichtstbijzijnde gebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Brabant (NNB) en liggen op voldoende afstand om negatieve effecten die de wezenlijke waarden en kenmerken van NNB-gebied ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling aantasten uit te sluiten. Het plangebied ligt buiten de Attentiezone waterhuishouding en het gebied voor Behoud en herstel van watersystemen waardoor en overtredingen van de artikelen 3.26 en 3.27 ter bescherming van de waterhuishouding binnen NNB-gebied ook uitgesloten kunnen worden.

Conclusie	Effecten die de wezenlijke waarden en kenmerken van NNB-gebied aantasten en overtreding van de provinciale regelgeving ter bescherming de waterhuishouding binnen NNB-gebied kunnen uitgesloten worden. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.
------------------	---

Groenblauwe mantel en gebieden voor bescherming van	
Ligging	Het Provinciaal milieu- en waterplan 2016-2021 duidt het plangebied aan als gelegen buiten de landschappelijke structuur van de 'Groenblauwe mantel', maar wel grenzend daaraan.
<i>Fig.6 Ligging ten opzichte van de groenblauwe mantel. Het plangebied ligt binnen de rode cirkel.</i> <i>Verklaring Blauw gearceerd: blauwgroene mantel</i> <i>Bron: Ruimtelijke Plannen provincie Noord-Brabant</i>	
Wettelijk kader	Artikel 3.23 lid 1 van de Interim omgevingsverordening NB stelt dat een bestemmingsplan gelegen binnen de Groenblauwe mantel: - strekt tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de daarmee samenhangende ecologische waarden en kenmerken en landschappelijke waarden en kenmerken; - stelt regels ter bescherming van de ecologische, landschappelijke en hydrologische waarden en kenmerken van het gebied; - borgt dat een ontwikkeling gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken en landschappelijke waarden en kenmerken.
Effecten-beoordeling	Het plangebied ligt buiten de structuur van de Groenblauwe mantel waardoor een overtreding van §3.2.4 art.3.3.2 van de Interim omgevingsverordening NB betekenen uitgesloten kunnen worden.
Conclusie	Door de ligging van het plangebied buiten de landschappelijke provinciale beschermingszone van Groenblauwe mantel kunnen overtredingen van §3.2.4 art.3.3.2 van de Interim omgevingsverordening NB uitgesloten kunnen worden.

4.3 Soortenbescherming

4.3.1 Vaatplanten

Bescherming en voorkomen Wnb §3.2 Wnb §3.3	<i>Habitatrichtlijn</i> Een viertal inheemse plantensoorten zijn strikt beschermd middels bijlage 4 van de Habitatrichtlijn. Deze vaatplanten betreffen de drijvende waterweegbree, kruipend moerasscherm, groenknolorchis en zomerschroeforchis. Voor bijlage 4-soorten geldt de strikte bescherming ook buiten hun prioritair aangewezen habitatgebieden. Genoemde soorten zijn te strikt gebonden aan een hoogwaardig natuurlijk milieu van water, moerassen en vochtige heide en blauwgraslanden om buiten natuurlijk gebied te verwachten. De drijvende waterweegbree is als habitatrichtlijnsoort landelijk de minst zeldzame vaatplant en komt tamelijk wijdverspreid in de provincie Noord-Brabant voor. De soort is gebonden aan een hoogwaardige zachte waterkwaliteit van beken en vennen. <i>Nationale bescherming</i> Onder de nationale bescherming vallen 76 soorten vaatplanten waarvan de meeste uiterst zeldzaam zijn. Onder deze beschermingscategorie een hoog aandeel van zeldzame akkeronkruiden die als gevolg van de intensivering van de akkerbouw vrijwel uit het agrarisch landschap verdwenen zijn. Een aantal zeer zeldzame soorten uit onderhavige beschermingscategorie groeit op stenige standplaatsen en kan op oude muren aangetroffen worden. In tegenstelling tot de voormalige Flora- en Faunawet zijn door de Wet natuurbescherming niet alle orchideeënsoorten meer beschermd. Onder de nationale bescherming vallen zo'n 8 soorten die allen in de provincie Noord-Brabant uiterst zeldzaam of uitgestorven zijn.
Bronnen onderzoek	Binnen de 1 km-straal vermelden de NDFF-gegevens geen beschermde plantensoorten. Binnen 1 tot 5 km-straal wordt de drijvende waterweegbree vermeld. Oudere inventarisatiegegevens (2007) vermeldt de drijvende waterweegbree binnen de Kleine Beek nabij Zundert. De meer recente natuurtoets voor de aanleg van de randweg (<i>Natuurtoets Randweg Zundert Onderzoek naar beschermde natuurwaarden; Tauw 28 juli 2010</i>) vermeldt dat naar gericht onderzoek van de beek ter hoogte van het traject van de randweg de soort nergens waargenomen is. Het verslag meldt ook dat de soort ook door het waterschap voor het onderzochte traject uitgesloten wordt.
Waarnemingen	Tijdens het veldbezoek werden binnen het plangebied uitsluitend verstoorde begroeiingstypen met een soortensamenstelling van een algemeen soort vastgesteld. Binnen ruigtevegetaties zijn grote brandnetel, pitrus en de grassen duinriet en kropaar de beeldbepalende soorten. Als meer specifieke graslandsoorten werden gewoon biggenkruid, paardenbloem, smalle weegbree en jacobskruiskruid veelvuldig waargenomen. Eénjarige soorten als zwarte nachtschade, Canadese fijnstraal, gewoon knopkruid, gewone spurrie en zachte ooievaarsbek komen overal op het terrein voor waar open en verstoorde bodem is. Daarnaast soorten die uit tuinaanplant (stijf ijzerhard) en zaadmengsels (gele kamille, luzerne) afkomstig zijn.
Effecten beoordeling	<i>Conclusie</i> De begroeiing is van een te algemeen soort om bijzondere botanische waarden te verwachten. Natuurlijke en duurzame standplaatsen van beschermde plantensoorten en van andere soorten die enige botanische waarden

	vertegenwoordigen, worden binnen het plangebied en de invloedssfeer daarvan niet verwacht. Negatieve effecten op beschermde plantensoorten en groeiplekken kunnen uitgesloten worden.
--	---

4.3.2 Zoogdieren (grondgebonden)

Voorkomen en bescherming	
Habitatrichtlijn Wnb§3.2	<i>Habitatrichtlijn</i> Onder de Europese bescherming van de Habitatrichtlijn vallen een aantal zeezoogdieren, die vanzelfsprekend binnenlands uitgesloten kunnen worden. Binnenlands kunnen als Europees beschermde zoogdieren wel bever, otter, noordse woelmuis en verschillende soorten vleermuizen verwacht worden. De groep van vleermuizen wordt in een apart hoofdstuk behandeld. De bever is een soort die vanuit het rivierengebied steeds verder via de beekdalen zuidwaarts in Brabant oprukt. Ook van de otter vertoont een soortgelijk verspreidingspatroon, maar is alsnog veel zeldzamer. Uitgezonderd van vleermuizen ligt het plangebied in het algemeen te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied en specifiek habitatgebied van soorten waarvoor het strikte beschermingsregime van de Habitatrichtlijn geldt om deze te verwachten.
Nationaal beschermd ('andere soorten') Wnb §3.3	<i>Nationaal bescherming zonder vrijstelling</i> Op basis van ligging en landschappelijke omgeving kunnen in de nabijheid van het plangebied een aantal soorten uit het middelzware beschermingsregime waarvoor geen vrijstelling geldt verwacht worden. Dit betreffen eekhoorn, das, kleine marterachtigen en steenmarter. De bescherming zonder vrijstelling van kleine marterachtigen, als wezel, bunzing en hermelijn geldt alleen de provincies Noord-Brabant, Noord-Holland en Overijssel. Deze soorten komen vrij algemeen voor en zijn moeilijk vast te stellen. Kleine marterachtigen verplaatsen zich vooral via lijnvormige landschapselementen zoals houtwallen en greppels. Landschapselementen in een geschikt habitat voor kleine marterachtigen zijn o.a. struwelen, hoge graslandvegetatie, houtstapels, holle bomen, houtwallen, takkenrillen of stapels stenen of puin. Voor de bunzing is water in de nabijheid van belang. Kleine marterachtigen zijn moeilijk vast te stellen op basis van een kort en éénmalig veldbezoek. De steenmarter is een soort van steenachtige biotopen en schuilplaatsen. De soort komt met name voor aan de rand van dorpen en steden, maar is ook te vinden nabij boerderijen en kleinschalige cultuurlandschappen. De steenmarter vindt vaste verblijfplaatsen in oude schuurtjes met weinig menselijke activiteit of woningen met toegankelijke zolder-, en of kruipruimten. De steenmarter laat gewoonlijk duidelijke sporen na als uitwerpselen, prooiresten, stank en krabsporen. De voorkeurs habitat voor eekhoorn bestaat uit gemengde bossen, bosrijke tuinen, parken en houtwallen, daar waar voedselmogelijkheden voorhanden zijn. De das kent een grootschaliger landschapsgebruik dan voornoemde soorten en onderhoudt verblijfplekken buiten de directe bebouwde omgeving. Het zwaartepunt van het Brabants verspreidingsgebied van de das is geconcentreerd in de oostelijke helft van de provincie en in het bijzonder

	noordoostelijk deel van de provincie, maar breidt zich steeds verder westelijk uit. <i>Nationale bescherming met vrijstelling</i> Een nationale bescherming met vrijstelling geldt voor een aantal algemene zoogdieren die in de meeste gevallen als uitgesproken cultuurvolger gelden. Uit deze beschermingscategorie kunnen in het bijzonder binnen de bebouwde omgeving in het algemeen een aantal kleine zoogdiersoorten als gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, bosmuis, veldmuis en egel verwacht worden. Deze zullen zich voornamelijk op terreindelen waar voldoende dekking door begroeiing is ophouden. Grotere soorten als ree, haas en vos zullen kunnen de directe nabijheid van bebouwing mijden indien er geen duidelijke voedselbron is. Voor al deze soorten is slechts de zorgplicht van toepassing, d.w.z. dat onnodig doden of verwonden vermeden dient te worden.
--	---

Effectenbeoordeling	
Bronnen Onderzoek	<i>Habitatrichtlijn</i> De eerste Habitatrichtlijnsoort (bever) buiten vleermuizen wordt door de NDFF-gegevens pas binnen de 5 -10 km vermeldt. <i>Overige soorten</i> Uit het middelzware beschermingsregiem van andere soorten waarvoor geen vrijstelling geldt vermelden de NDFF-gegevens alleen de eekhoorn. Binnen de 1-5 km-straal worden de bunzing en de boomarter vermeld. De waterspitsmuis en wezel/hermelijn worden pas binnen de 10-25 km-straal gemeld.
Waarneming	Er werd een huisspitsmuis vast gesteld bij het omkeren van materialen.
Effecten	<i>Habitatrichtlijn</i> De bever is de enige habitatrichtlijn soort die binnen de ruimere omgeving voorkomt en waarvan op relatief korte afstand van het plangebied de Kleine Beek met zijn begeleidende moerassen en bossen geschikt habitatgebied vormt. Echter het plangebied ligt buiten dit habitatgebied en toont een inrichting die geen enkel element bevat dat van belang is binnen het leefgebied van de bever. Op basis van het bekende verspreidingsbeeld en habitatvereisten kan de soort voor het plangebied geheel uitgesloten worden. Ook op basis van de bekende verspreidingsgegevens, landschapkenmerken en specifieke habitatvereisten kunnen ook alle overige habitatrichtlijnssoorten voor het plangebied uitgesloten worden. <i>Andere soorten</i> Op basis van de verspreidingsgegevens, habitatgebruik en landschapkenmerken kunnen binnen de omgeving van het plangebied uit de categorie van 'Andere soorten' waarvoor geen vrijstelling geldt de eekhoorn, steenmarter en kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn) verwacht worden. Het plangebied ligt buiten het optimale habitatgebied van de eekhoorn en deze zal de Assortimentstuin prefereren boven het plangebied waar buiten een enkele boom en conifeerhagen geschikte houtbegroeiingen schaars zijn. De hoge conifeerhaag is het enige element binnen het plangebied die voor de eekhoorn een functie kan vervullen en nestgelegenheid biedt. De haag is gecontroleerd op nestelplekken van eekhoorn; deze werden niet

	vastgesteld en worden ook niet verwacht. De boommarter heeft een specifieke binding met oude bossen en is voor het plangebied waar geschikte bomen ontbreken weinig relevant. Het open terrein waar het plangebied grotendeels uit bestaat biedt buiten de terreinranden over het algemeen ook te weinig beschutting om ook andere marterachtigen te verwachten. Alleen op het centrale deel van het terrein, ter hoogte van metalen schuur en waterbassin, is een geschikte entourage om kleine marterachtigen en steenmarter te verwachten; echter vooral om te jagen en tijdelijk te schuilen. De vestigingsmogelijkheden op het centrale terreindeel voor meer permanente verblijfsmogelijkheden zijn gering. De stapelingen van opgeslagen en gedumpte materialen zijn te gering van omvang en te dicht of te los gestapeld om geschikte besloten en veilige verblijfplekken te bieden. De binnenruimte van de metalen schuur is niet toegankelijk voor fauna ter grootte van marterachtigen. Het plangebied kon redelijk onderzocht worden op sporen en geschikte verblijfsmogelijkheden. Er werden geen sporen van kleine marterachtigen en steenmarter geconstateerd; verblijfplekken worden niet verwacht. Wel kunnen een aantal soorten verwacht worden waarvoor een vrijstelling geldt. Dit betreffen in de eerste instantie kleine bodem bewonende zoogdieren als huisspitsmuis, gewone bosspitsmuis, dwergspitsmuis, bosmuis, veldmuis en rosse woelmuis. De meest van deze soorten zullen zich binnen het centrale terreindeel waar veel beschutting is ophouden. Ook de egel kan als soort die open terrein vermijdt, hier verwacht worden. De vos kan mogelijk binnen het plangebied jagen; de haas kan binnen het plangebied schuilgelegenheid zoeken. Voor al deze soorten dient de zorgplicht in acht worden genomen.
Conclusie	Negatieve effecten op verblijfplekken van beschermde landgebonden zoogdiersoorten waarvoor geen vrijstelling geldt worden binnen de invloedsfeer van de ingrepen niet verwacht, noch aantasting van beschermd functioneel leefgebied voor de instandhouding van jaarrond beschermde verblijfplekken. Kleine beschermde zoogdieren waarvoor een vrijstelling en alleen de zorgplicht geldt, als egel, veldmuis en bosmuis, kunnen nooit geheel uitgesloten worden. Voor deze soorten en eventueel schuilende kleine marterachtigen dient uitsluitend de zorgplicht in acht worden genomen.

4.3.3 Zoogdieren (vleermuizen)

Bescherming en voorkomen	
Bescherming Wnb § 3.2	Alle in Nederland voorkomende vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn en zijn daardoor op Europees niveau beschermd. Deze bescherming betreft ook de vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". <i>Vleermuizen onderhouden verschillende type verblijfplekken als paarverblijven, winterverblijven, kraamverblijven en zomerverblijven. Voor de staat van instandhouding van de lokale populatie van de soort zijn de kraamverblijven en de grote winterverblijven van het grootst belang. In gebruik van paarverblijven zijn vleermuizen het meest flexibel. In de loop van het seizoen wisselen vleermuizen regelmatig van verblijfplaats waarbij gebruik wordt gemaakt van vaste routes tussen de verblijfplekken. Eveneens tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen onderhouden</i>

	<i>vleermuizen vaste routes. Bij het gebruik van deze routes oriënteren vleermuizen zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen.</i> <i>Dit gehele systeem van verbindingroutes en foerageergebieden die het functioneren van de verblijfplaatsen voor hun specifieke functies mogelijk maakt wordt de functionele leefomgeving genoemd. Ingrepen binnen de functionele leefomgeving die het functioneren van de verblijfplaatsen aantasten worden door de wetgever gelijkgesteld aan de aantasting van verblijfplekken zelf. In deze zin is de functionele leefomgeving even strikt beschermd als de verblijfplekken.</i>
Voorkomen en verspreiding	De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuis in Nederland die vrijwel overal binnen de bebouwde omgeving voorkomt. De meeste waarnemingen hebben betrekking op deze soort. De soort verblijft voornamelijk in bebouwing. Andere soorten die vaak worden waargenomen, zowel in stedelijk als in het buitengebied, zijn de laatvlieger en rosse vleermuis. De laatvlieger is eveneens een soort die in bebouwing verblijft en daardoor een zekere binding heeft met de stedelijke omgeving. De rosse vleermuis is een specifiek bewoner van holten in bomen en daardoor voor zijn verblijfplekken afhankelijk van oude bomen van lanen, bossen en stadsparken.

Effectenbeoordeling	
Bronnen onderzoek	De NDFF-gegevens melden binnen de 1 km-straal alleen de gewone dwergvleermuis. Voor de bredere omgeving worden ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis en als zeldzamere soorten de franjestaart, bosvleermuis en meervleermuis. Gelet op het brede landschapsgebruik van vleermuizen zijn deze soorten ook relevant voor de omgeving van het plangebied.
Toelichting	<i>Tijdens de veldbezoeken wordt onderzoek gedaan naar verblijfplekken, verblijfssporen en verblijfsmogelijkheden in en aan bebouwing en bomen. Vleermuisverblijfplaatsen in bebouwing kunnen in het algemeen aangetroffen worden onder dakpannen, tussen dakbeschot, boeiboorden, onder gevelbekleding, in spleten en kieren in muren of in de spouw door open stootvoegen. In bomen kan verblijf gevonden in holtes, gaten en diepe spleten en achter loshangende schors. Tijdens inspecties op zicht worden zelden verblijvende vleermuizen aangetroffen. Ook sporen die wijzen op vleermuizenverblijf zijn meestal schaars. De verblijfplekken worden meestal ontdekt op basis van het gedrag van vleermuizen na het verlaten van de verblijfplek. Hiervoor is uitgebreider onderzoek nodig tijdens de uren dat vleermuizen actief zijn en over een langere periode binnen de jaarlijkse actieve seizoenen. Tijdens het veldonderzoek worden daarom in de eerste instantie een inschatting gemaakt van de verwachtingskans op basis van de aanwezige verblijfsmogelijkheden.</i>
Waarnemingen	Het onderzoek vond plaats in een tijd van het jaar op een tijd van de dag waarop vleermuizen niet actief zijn. Tijdens het veldbezoek kon daarom alleen onderzoek gedaan naar verblijvende vleermuizen, verblijfssporen, verblijfsmogelijkheden en naar de algehele gebiedsgeschiktheid voor vleermuizen. Er werden geen verblijvende vleermuizen geconstateerd, noch duidelijke verblijfssporen.

<i>Geschiktheid</i>	Op basis van landschapskenmerken worden binnen de directe omgeving vooral soorten van het open en half besloten landschap die in enige mate als cultuurvolger gelden verwacht worden. De betreft in de eerste instantie de gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. Watervleermuis en gewone grootoor kunnen foeragerend verwacht worden in de directe omgeving (Assortimentstuin en Kleine Beek) buiten het plangebied.
<i>Verblijfplekken</i>	De bebouwing die voor sloop in aanmerking komt werd onderzocht op verblijfsmogelijkheden en daarvoor als geheel ongeschikt beoordeeld. De lage houten schuren binnen de tuin van Kievitslaan 45 zijn van het type waar gewoonlijk geen vleermuizen verblijven. De schuren zijn dusdanig in gebruik en aan de buitenkant afgewerkt dat verblijfplekken van vleermuizen vrijwel uitgesloten kunnen worden. Het enige ander gebouw is de schuur op het aanpalend terrein waarvan de gevels geheel uit metaal bestaan en het dak bekleed is met asbest golfplaten. Dit materiaal is onvoldoende isolerend om een buffer te bieden tegen temperatuurextremen, waardoor verblijfplekken onder de golfplaten en achter de ijzeren wanden te snel opwarmen of afkoelen. Deze bieden daarom niet het stabiele klimaat bieden dat een verblijfsvoorwaarde voor vleermuizen is. Er werden aan de buitenkant geen geschikte toegangsmogelijkheden naar de binnenruimte geconstateerd.
<i>leefgebied</i>	Het plangebied toont een gemiddelde geschiktheid als foerageergebied. Er zijn tamelijk kruidrijke begroeiingen aanwezig die insecten aantrekken. Er ontbreken groenstructuren die van bijzonder belang kunnen zijn als trek en foerageerroute. Een nieuwe groene inrichting biedt mogelijkheden tot verbetering van het leefgebied van vleermuizen ten opzichte van de huidige situatie.
<i>Conclusie</i>	<i>Verblijfplekken</i> Tijdens het veldbezoek werden geen vaste verblijfplekken en geschikte verblijfsmogelijkheden geconstateerd. Verblijfplekken van vleermuizen binnen het plangebied en invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkeling worden niet verwacht en daarmee geen negatieve effecten op jaar rond beschermde verblijfsplaatsen van vleermuizen. <i>Foerageergebied</i> Op basis van inrichting wordt het plangebied van een gemiddelde betekenis geacht voor het leefgebied van vleermuizen. Er vinden geen ingrepen plaats aan groenstructuren die van betekenis kunnen zijn als trek- en foerageerroute.

4.3.4 Vogels

Bescherming	
<i>Toelichting</i>	Alle vogels zijn Europees beschermd door middel van de Vogelrichtlijn . In de Wet natuurbescherming worden alle broedende vogels strikt beschermd. De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd (zie overzicht hieronder). Voor een verdere toelichting zie bijlage 2.
<i>Beschermings-</i>	<i>Soorten uit categorieën 1, 2, 3 en 4 (een ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk is).</i>

categorieën.	<i>Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.</i> <i>Soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespendif en Zwarte wouw.</i> Soorten uit de categorie 5, jaarrond bescherming verblijfplekken optioneel <i>Soorten: Blauwe reiger, Boerenwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiswaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.</i> Overige soorten: verblijfplekken alleen beschermd indien sprake is van een daadwerkelijk broedgeval <i>Soorten: overige soorten</i>
Voorkomen en verspreiding	
Categorie 1, 2, 3 en 4 Wnb §3.1	Verblijfplekken in gebouwen Uit deze zwaarste beschermingscategorie worden binnen een landschappelijke omgeving met kleinschalige bebouwing een aantal soorten verwacht worden die als uitgesproken cultuurvolgers gelden en voor hun verblijfsmogelijkheden geheel afhankelijk van bebouwing zijn. Dit betreffen huismus, gierzwaluw, slechtvalk, kerkuil en steenuil. Uitgezonderd van de gierzwaluw en slechtvalk zullen deze soorten het grote oppervlak aan landbouwgronden vermijden en zich verplaatsen en voedsel zoeken binnen de bebouwde linten en langs groenstructuren. De gierzwaluw broedt vooral in meer verstedelijk gebied op plekken als onder dakpannen en in holten en nissen in of aan de bebouwing. De slechtvalk broedt uitsluitend in hoge bebouwing of op andere hoge objecten die door mensenhanden gebouwd zijn. Verblijfplekken voornamelijk in bomen Onder de zware beschermingscategorie vallen ook een aantal roofvogels die nesten onderhouden in bomen. De nestplekken kunnen holten in bomen betreffen, zelfgemaakte nesten in bomen en grote nesten in bomen van andere vogels. Veel van deze soorten zijn gebonden aan bossen en bosranden of foerageren boven het open veld. Soorten als buizerd, havik, wespendif, boomvalk, sperwer en ransuil vallen binnen deze categorie. Andere soorten anders dan roofvogels uit deze beschermingscategorie zijn roek en ooievaar. De roek is een koloniebroeder en de ooievaar wijkt ook uit naar menselijke bouwwerken als hoogspanningsmasten en schoorstenen.
Categorie 5 Wnb §3.1	De strikte bescherming van nestplekken van alle soorten uit de deze categorie geldt alleen als er zwaarwegende ecologische omstandigheden daartoe aanleiding geven. De jaarronde bescherming geldt alleen als de populatie sterk onder druk staat. Meeste van deze soorten staan ook vermeld op bijlage 4 van de Habitatrichtlijn waardoor Wnb artikel 3.5 van toepassing is, wat in principe betekent dat de nestel- en verblijfplekken jaarrond beschermd zijn en verstoring niet toegestaan is. Echter voor de Nederlands situatie is de wetgeving aangepast en is ook voor deze soorten alleen de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1) van toepassing. In het algemeen geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer die van het type nestgelegenheid. De bescherming houdt verband met de schaarste van het type nestgelegenheid. Veel van deze soorten zoeken nestgelegenheid op beschutte plekken in holten, holen en kieren. De bescherming van de nesten van zwarte kraai en ekster geldt voornamelijk

	omdat roofvogels uit de zwaardere beschermingscategorieën van deze nesten gebruik kunnen maken. Boerenwaluw en huiswaluw worden vaak als koloniebroeders aangetroffen op boerenerven en onderhouden vaste verblijfplekken waar ze jaarlijks weer naar terugkeren. De meeste soorten uit deze middelzware beschermingscategorie onderhoudt in principe geen vaste nestplekken, zoals een aantal algemene tuin en stadsvogels, maar keren wel vaak tot dezelfde plek of locatie terug.
Overig Wnb §3.1	Voor de groep uit de laagste beschermingscategorie geldt de bescherming van de nesten en broedplekken in alle gevallen uitsluitend als daadwerkelijk sprake is van een broedgeval. Hiervoor is artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 van toepassing. Verbod van opzettelijke verstoring is bij ingang Wnb niet (meer) van toepassing voor deze categorie.

Effectenbeoordeling

Bronnen onderzoek	De NDFF-gegevens melden uit de zware beschermingscategorie van categorie 1, 2,3 en 4 binnen de 1 km-straal steenuil, gierwaluw en huismus als soorten die verblijf in of aan bebouwing onderhouden. Als roofvogels die in bomen broeden worden boomvalk en buizerd vermeld binnen een kleine actieradius rond het plangebied. Andere soorten uit het zware beschermingsregiem die binnen de 1 km-straal worden vermeld zijn de grote gele kwikstaart en ooievaar. Ook deze soorten kunnen uitwijken naar bebouwing of andere constructies van menselijk oorsprong.
Waarnemingen	Waarnemingen binnen het plangebied betroffen vooral kraaiachtigen als zwarte kraai, ekster en kauw. Als kleine tuinvogels werden vink, roodborst, merel en koolmees waargenomen. Huismussen werden alleen buiten het plangebied ter hoogte van de kruising van de Pastoor van Vessemstraat met de Kievitslaan waargenomen.
Effecten	<i>Categorie 1, 2, 3 en 4 -huismus</i> Tijdens het veldbezoek is uitgekeken naar huismussenactiviteiten in het plangebied en directe omgeving. Er is gelet op aanwijzingen voor nestlocaties onder de daken van de te slopen bebouwing zoals uitstekende droge grassprietjes of veertjes en uitwerpselen tegen de gevels nabij een nestplek. Veel activiteit van huismussen werd waargenomen ter hoogte van de kruising van de Pastoor van Vessemstraat met de Kievitslaan. Hier is oudere bebouwing aanwezig die geschikte verblijfsmogelijkheden onder de dakpannen biedt. Binnen het plangebied werden geheel geen huismussen waargenomen, hoewel het plangebied een inrichting toont die zeer geschikt is om deel te zijn van het leefgebied. Zo bevat het plangebied dichte hagen die in de winter beschutting bieden, kruidrijke begroeiingen en kort afgegrasde graslandjes waar gevoerageerd kan worden en een zandbad genomen kan worden. De bebouwing binnen het plangebied is door zijn afwerking, materiaalgebruik, inrichting en toegangsmogelijkheden geheel ongeschikt om nestgelegenheid te bieden. Een broedpopulatie van de huismus kan binnen het plangebied geheel uitgesloten worden, wel kan deze binnen de nabije omgeving verwacht

	worden. Niet uitgesloten kan daarom worden dat het plangebied deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van de soort. <i>-Steenuil en kerkuil</i> De bebouwing binnen het plangebied is door zijn ontoegankelijkheid en gebruik ongeschikt om verblijfplekken van uilen te verwachten. De omgeving buiten de bebouwing is gecontroleerd op sporen, zoals uilenballen en mestsporen, die erop wijzen dat uilen binnen het plangebied foerageren en voor dit doel rustplekken en uitkijkposten onderhouden. In het bijzonder is aandacht besteedt aan de hoge coniferen haag die vooral in de winterperiode zeer geschikt is als schuil en rustplek. Er werden geen sporen gevonden die erop wijzen dat uilen het plangebied bezoeken. Wel kan ook voor steenuil en kerkuil gesteld worden dat het plangebied tal van elementen bevat die van belang zijn binnen het leefgebied, zodat ook voor deze soorten niet uitgesloten worden kan worden dat het plangebied deel uitmaakt van het functioneel leefgebied. <i>-Overige roofvogels</i> Binnen het plangebied ontbreken hoge of oude bomen die nestgelegenheid aan grotere roofvogels kunnen geven. Binnen de invloedsfeer van het plangebied werd alleen binnen een aangrenzende achtertuin een boom met een kraaiennest, dat ook als dusdanig in gebruik was, vastgesteld. Wel kan binnen het plangebied de hoge en dichte coniferen haag nestgelegenheid aan een kleine roofvogel als de sperwer en de ransuil beschutte verblijfsmogelijkheden in de winterperiode bieden. Tijdens het veldbezoek heeft een nadere inspectie van deze haag geen aanwijzingen opgeleverd dat dit het geval is. Zover het plangebied deel uitmaakt van het habitatgebied van grotere roofvogels die in de omgeving verwacht kunnen worden zal dit op basis van ligging en omvang op een marginale wijze zal zijn. <i>-Overig</i> De bebouwing is ongeschikt om verblijfplekken van gierzwaluw te verwachten. De grote gele kwikstaart is te zeer verbonden aan verblijfplekken nabij stromend water om binnen het plangebied te verwachten. De ooievaar kan uitgesloten worden op basis van zijn zichtbaarheid. <i>Catg.5</i> Bijzondere verblijfsmogelijkheden van soorten uit deze beschermingscategorie ontbreken binnen het plangebied. Voor soorten uit deze categorie die verwacht kunnen worden geldt alsnog dat er geen ecologische omstandigheden zijn om nesten van deze soorten een jaarrond beschermde status te geven. Om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen dient wel het broedseizoen voor deze soorten in acht worden genomen bij het verwijderen van groen en slopen van bebouwing. <i>Overig</i> Voor algemene tuinvogels is veel nestgelegenheid aanwezig binnen de grote lengte aan conifeerhagen op het terrein. Om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen dient voor deze beschermingscategorie alleen het broedseizoen in acht worden genomen.
Conclusie	<i>Jaarrond beschermde verblijfplekken</i> Binnen het plangebied en de invloedsfeer daarvan worden op basis van het veldbezoek geen nesten en verblijfplekken van vogels verwacht die als jaarrond beschermd kunnen worden aangemerkt.

	<i>Functioneel leefgebied</i> Op basis van het veldbezoek kan onvoldoende uitgesloten worden dat het plangebied deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van steenuil, kerkuil en huismus voor de instandhouding van voortplantingsplekken. Verwacht wordt dat de omgeving nog voldoende compensatiemogelijkheden biedt om dit leefgebied niet fundamenteel aan te tasten als gevolg van de planontwikkeling. Echter gelet op de landelijk druk tot woningbouw dient men wel attent te zijn op een cumulatief effect in samenhang met andere nieuwbouwprojecten waardoor het leefgebied van genoemde soorten op de korte duur wel op een fundamentele wijze aangetast kan worden. Hierop dient geparticipeerd worden bij het vormgeven van het groenplan (zie hoofdstuk 6.3 voor adviezen) en door op gemeenteniveau garanties bieden dat de omgeving plaats kan blijven bieden aan kleinschalige agrarische landschapselementen en dat het verlies daarvan zoveel mogelijk gecompenseerd wordt. <i>Algemeen</i> In het bijzonder bieden conifeerhagen veel nestgelegenheid aan tuinvogels. In het algemeen geldt om bij de uitvoerende werkzaamheden het broedseizoen in acht te nemen bij sloop van de bebouwing en ingrepen in het groen om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen. Zie verder hoofdstuk 6.1 voor nadere toelichting.
--	--

4.3.5 Reptielen

Bescherming en voorkomen Wnb § 3.2 Wnb § 3.3.	De enige habitatrichtlijnsoort onder de reptielen waarvan verspreid binnen Noord-Brabant natuurlijke populaties voorkomen is de gladde slang. Deze zeldzame soort komt binnen hoogwaardig natuurgebied van hoogveen, heide en bos voor en telt binnen Brabant een viertal kernpopulaties die verspreid deels in het oosten van Noord-Brabant, en deels in het westen van de provincie liggen. Een van die kernpopulaties komt voor in de aaneengesloten gebieden de Lage Maten, Oude Buisse Heide en het landgoed De Moeren op slechts enkele kilometers afstand oostelijk van het plangebied. De gladde slang is een soort die een strikte binding kent met heide, heideachtig terrein, hoogveen en met als randbiotoop open of jonge bossen. De enige reptielen die in Brabant met een meer regelmatige frequentie voorkomen zijn de levendbarende hagedis en hazelworm. Deze soorten vallen onder het middelzware beschermingsregime van 'andere soorten' waarvoor de provincie Noord-Brabant geen vrijstelling verleent. De levendbarende hagedis is een tamelijk algemene soort van heide en heideachtig terrein. De hazelworm is binnen Brabant een tamelijk zeldzame soort en komt binnen een zeer beperkt verspreidingsbeeld voor. De soort is gebonden aan heideterrein en bosgebied met een structuurrijke onderbegroeiing. Waarneming van genoemde soorten binnen de provincie Noord-Brabant op agrarisch terrein zijn van een uiterste incidentele aard.
Effecten beoordeling	<i>Bronnenonderzoek</i> De NDFF-gegevens vermelden binnen de 1 km-straal geen reptielen. De gladde slang en levendbarende hagedis worden pas binnen de 1-5km-straal vermeld. De vindplaats betreft vrijwel zeker het landgoed de Moeren en de Oude Buisse Heide op enkele km westelijk van het plangebied.

	<i>Waarnemingen</i> Het bezoek vond plaats in een tijd van het jaar die ongeschikt is voor waarneming van reptielen. <i>Effecten en geschiktheid</i> Landschappelijk gezien is het plangebied door het omringend agrarisch terrein te geïsoleerd gelegen van de habitatgebieden van de levendbarende hagedis en gladde slang om deze met enige kans te verwachten. Deze habitatgebieden bestaan voornamelijk uit natuurlijk terrein met combinaties van bos, heide en heideachtig terrein. Daarbuiten worden deze soorten hoogst zelden aangetroffen. Het plangebied werd tijdens het veldbezoek als ongeschikt voor reptielen beoordeeld op basis van inrichting en terreintype. Geschikte begroeiingsstructuren ontbreken geheel om de reptielen te verwachten waarvan binnen dit deel van de provincie natuurlijke populaties bekend zijn. <i>Conclusie</i> Aanwezigheid van reptielen en negatieve effecten op hun leefgebied als gevolg van de voorgenomen ingrepen kunnen op basis van ligging en inrichting van het plangebied geheel uitgesloten worden.
--	--

4.3.6 Amfibieën

Bescherming en voorkomen Wnb §3.2 en §3.3	<i>Habitatrichtlijn</i> Voor de meeste strikt beschermde amfibieën die binnen een zekere frequentie binnen een natuurlijk verspreidingspatroon in de provincie Noord-Brabant voorkomen, als heikikker, poelkikker en rugstreeppad en kamsalamander geldt dat dat deze een tamelijk strikte binding hebben met hoogwaardig natuurgebied van heide, heideachtig terrein, stuifzanden, natuurlijke graslanden en een kwalitatief hoogwaardig watermilieu. Theoretisch gezien geldt de binding aan natuurgebied minder voor de rugstreeppad. De rugstreeppad is een meer mobiele soort van minder stabiele watermilieus die landelijk op veel plekken in agrarisch gebied en tot binnen stedelijk gebied voorkomt. Binnen Brabant is de soort betrekkelijk zeldzaam en wordt de buiten de optimale biotoop van heide en stuifzanden veel minder vaak aangetroffen dan elders in het land. De soort is in het algemeen een kolonisor op allerlei braakliggend terrein en plant zich daar veelal voort in ondiepe tijdelijke plassen. <i>Nationaal beschermd (zonder vrijstelling)</i> De enige nationaal beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt die binnen de provincie Noord-Brabant vrij algemeen voorkomen zijn de vinpootsalamander en alpenwatersalamander. De vinpootsalamander is te specifiek gebonden aan heidevennen om buiten natuurgebied te verwachten. De alpenwatersalamander is minder kieskeurig en is in de eerste instantie een soort van bosvijvers. <i>Nationaal beschermd (vrijstelling)</i> Voor een vijftal soorten beschermde amfibiesoorten die landelijk zeer algemeen voorkomen geldt een vrijstelling. Deze soorten betreffen de kleine watersalamander, bruine kikker, twee soorten groene kikkers (bastaardkikker en meerkikker) en de gewone pad. De meerkikker komt algemeen in het westelijk
---	--

	deel van het land voor en is in het oosten zeldzaam. Voor deze soorten geldt alleen de zorgplicht.
Bronnen onderzoek	De NDFF-gegevens vermelden binnen de 1 km-straal als enige amfibiesoort waarvoor geen vrijstelling geldt de alpenwatersalamander. Pas binnen de 1-5 km-straal worden de strikt beschermde soort poelkikker vermeld. De heikikker kamsalamander wordt binnen de 5-10 km vermeld en de rugstreeppad wordt pas binnen de 10-25 km-straal. Ook voor deze soorten geldt de strikte bescherming.
Waarnemingen	Het bezoek vond plaats in een tijd van het jaar die weinig geschikt is voor waarneming van amfibieën. Er werden dan ook geen waarnemingen uit deze categorie gedaan.
Effecten beoordeling	In meer algemene zin zijn de landschappelijk omgeving en de geïsoleerde landschappelijke ligging van het plangebied van de bekende habitatgebieden binnen heide- en heideachtig terrein factoren om soorten waarvoor een strikte bescherming geldt uit te sluiten. De enige soort waarvoor geen vrijstelling geldt en die op basis van biotoopvereisten en verspreidingsbeeld binnen de omgeving verwacht kan worden is de alpenwatersalamander. Op relatief korte afstand van het plangebied zijn binnen de Assortimentstuin kleine geïsoleerde waters aanwezig die mogelijk geschikt zijn als voortplantingswaters. De stroom van de beek met zijn nevengeulen is minder geschikt voor watersalamanders daar hier een visstand verwacht kan worden die de salamanders en hun larven predateren. In meer directe zin toont het plangebied door zijn inrichting hooguit een geschiktheid om een aantal algemene amfibiesoorten waarvoor een vrijstelling geldt te verwachten. Binnen het plangebied en de directe invloedssfeer daarvan ontbreken geschikte stabiele voortplantingswaters, waardoor groene kikkers en watersalamanders minder direct verwacht worden. De enige watergang nabij het plangebied biedt een te onstabiel waterpeil om als voortplantingswater geschikt te zijn. Het waterbassin is door de hoge aarden wallen die afgedekt zijn met glad zeildoek niet toegankelijk voor amfibieën. Door het ontbreken ondiepe oeverzones en begroeiing is het watermilieu in het bassin ook weinig geschikt als voortplantingswaters. Er is wel een geschikte landbiotoop voor een aantal algemene amfibiesoorten die minder gebonden zijn aan het watermilieu. Dit betreffen in de eerste instantie de gewone pad en bruine kikker. Op basis van deze landbiotoop zou ook de strikt beschermde rugstreeppad verwacht kunnen worden indien deze binnen een consistent verspreidingspatroon binnen de omgeving zou voorkomen. Echter dit is niet het geval; de soort kan op basis van het bekende lokaal verspreidingsbeeld geheel voor het plangebied uitgesloten worden. De alpenwatersalamander, die zich binnen een ruime actieradius kan verplaatsen, kan in principe binnen het plangebied overwinteringsmogelijkheden vinden. De dichtst nabij geschikte voortplantingswaters kunnen binnen de Assortimentstuin verwacht worden. Daar nabij deze voortplantingswaters volop optimale overwinteringsmogelijkheden zijn is het niet waarschijnlijk dat de soort naar het plangebied uitzwerft om te overwinteren. <i>Zorgplicht</i>

	Binnen het plangebied kunnen een aantal algemene soorten die minder water gebonden zijn als gewone pad en bruine kikker kunnen niet geheel uitgesloten worden. Voor deze soorten geldt uitsluitend Wnb §1.3 art 1.11 inzake de zorgplicht. Hierbij dient in het kader van de vereiste zorgplicht voorzorgsmaatregelen genomen te worden om amfibieën niet te doden of te verwonden. In het bijzonder dient de zorgplicht uitgeoefend worden bij het ontmantelen van het bassin; met name onder het zeil aan de voet van de aarden wallen kunnen overwinteringsplekken verwacht worden.
Conclusie	Negatieve effecten ten gevolge van de voorgenomen herontwikkeling op beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt en hun leefgebied worden niet verwacht. Wel dient voor een aantal beschermde amfibieën waarvoor een vrijstelling geldt de zorgplicht in acht worden genomen.

4.3.7 Vissen

Bescherming en voorkomen Wnb §3.2 en §3.3	Bescherming Onder de habitatrichtlijn vallen een aantal zoutwatervissen die vanzelfsprekend voor het plangebied uitgesloten kunnen worden. Onder de nationale bescherming vallen een aantal vissen die aan een hoogwaardig beekmilieu gebonden zijn als beekprik, elrits, gestippelde alver, kwabaal en beekdonderpad. De elrits en gestippelde alver zijn zeldzame vissoorten die alleen nog in enkele beken in Zuid-Limburg voorkomen. De grote modderkruiper is een soort van sloten en waters met een modderbodem en komt vooral voor binnen laagveengebieden en het rivierengebied voor. De Brabantse verspreiding ligt vooral in de invloedsfeer van de grote rivieren.
Effecten beoordeling	Effecten Open water dat geschikt is voor vissen ontbreekt geheel binnen het plangebied en de invloedsfeer daarvan. Deze soortgroep daarom niet relevant in het kader van deze beoordeling.
Conclusie	Wegens het ontbreken van een geschikt watermilieu kunnen negatieve effecten op beschermde vissoorten en hun leefgebied geheel uitgesloten worden.

4.3.8 Libellen en vlinders

Bescherming en Voorkomen Wnb §3.2	Habitatrichtlijn Onder de Europese bescherming van de habitatrichtlijn vallen 7 soorten dagvlinders en 8 soorten libellen. Genoemde soorten zijn allen zeldzaam en gebonden aan hoogwaardige milieus van heide, vennen, beken, moerassen en rivieren. Voor de provincie Noord-Brabant zijn de drie witsnuitlibellen, sierlijke, oostelijke en gevlekte witsnuitlibel, van bijzondere belang. Witsnuitlibellen zijn specifiek gebonden zijn aan het zwak gebufferd watermilieu van vennen en andere kleine waters. Op basis van hun zeldzaamheid, verspreidingsbeeld en specifieke habitatvereisten kunnen deze soorten buiten hun natuurlijke biotopen, die voornamelijk in natuurgebieden gelegen zijn, uitgesloten worden.
Wnb §3.3	Nationale bescherming

	Onder de nationale bescherming zonder vrijstelling vallen 20 soorten dagvlinders en 7 libelsoorten. De meeste soorten zijn dusdanig zeldzaam en/of stellen een dusdanige specifieke biotoopeisen dat de verwachtingskans om deze soorten binnen verstedelijkt en agrarisch gebied aan te treffen bijzonder klein is.
Bronnen onderzoek	Binnen de 0-1 km-straal worden door de NDFF-gegevens geen soorten vermeldt. Binnen de 1-5 km-straal wordt de bosbeekjuffer vermeld.
Waarnemingen	Het bezoek vond plaats in een tijd van het jaar die ongeschikt is voor waarneming van dagvlinders en libellen.
Effecten beoordeling	De bosbeekjuffer is te strikt gebonden aan een hoogwaardig beekmilieu om binnen het plangebied te verwachten. Ook geldt voor andere soorten uit deze categorie dat de specifieke habitatvereisten ontbreken om soorten uit deze categorie anders dan op een incidentele wijze binnen het plangebied te verwachten. Hooguit kunnen een aantal zeer algemene dagvlindersoorten als de verschillende koolwitjes, bont zandoogje, icarusblauwtje en boomblauwtje verwacht worden. Het grondoppervlak waar het plangebied uit bestaat bevat geen enkel element dat van bijzonder belang kan zijn voor libellen. Het watermilieu binnen het waterbassin is te arm aan begroeiing om geschikt te zijn als voortplantingswater. Hooguit kunnen uit deze groep een aantal algemene en mobiele soorten, als paardenbijter en de verschillende heidelibellen, verwacht worden die verder buiten hun voortplantingswaters jagen.
Conclusie	Gelet op hun zeldzaamheid en binding aan specifiek habitatgebied kunnen beschermde libel- en vlindersoorten voor het plangebied geheel uitgesloten worden. Het plangebied biedt uitsluitend leefgebied voor algemene vlinder- en (zwervende) libellensoorten.

4.3.9 Overige ongewervelden

Bescherming en voorkomen Wnb §3.2	<i>Habitatrichtlijn</i> Uit de overige groepen van ongewervelden die Europees beschermd zijn door de Habitatrichtlijn vallen 2 soorten weekdieren, 5 keversoorten en 1 nachtvlindersoort. Van de twee weekdieren is De Bataafse stroommossel vrijwel uitgestorven. De andere soort, het waterslakje de platte schijfhoorn, komt verspreid voor in de Utrechtse en Zuid-Hollandse laagveengebieden en in delen van Friesland. Binnen de zuidelijke provincie zijn de vindplaatsen uiterst schaars. Van de 5 keversoorten zijn twee soorten waterroofkevers; de andere 3 soorten betreffen keversoorten die specifiek gebonden zijn aan oude bossen of vrijstaande oude bomen met veel dood hout. De binding met dood hout, dat in de Nederlandse intensief onderhouden bossen meestal snel geruimd wordt, maakt deze soorten kwetsbaar en is de reden van de zware bescherming. Van genoemde keversoorten ligt het landelijk verspreidingsgebied van de vermiljoenkever uitsluitend in de provincies Noord-Brabant en Zuid-Limburg. De kever heeft een voorkeur voor vochtige bossen. De teunisbloempijlstaart is een warmte minnende soort nachtvlinder die voor zijn voedsel en voortplanting afhankelijk is van ruderaal- en pioniersvegetaties. <i>Nationale bescherming</i>
--	--

Wnb §3.3	Onder de nationale bescherming vallen één keversoort, het vliegend hert en de enige inlandse rivierkreeft, de Europese rivierkreeft. De Europese rivierkreeft is landelijk vrijwel uitgestorven. Het vliegend hert is specifiek gebonden aan oude eikenbossen met dood hout in verschillende rottingsstadia. Dit bostype ontbreekt in de nabijheid van het plangebied.
Bronnen onderzoek	De enige soort uit deze categorie de NDFF-gegevens vermelden binnen de 0-15 km-straal is de teunisbloempijlstaart. De soort wordt binnen de 1-5 km straal vermeldt.
Waarnemingen	Er werden geen waarnemingen uit deze categorie gedaan.
Effecten beoordeling	De teunisbloempijlstaart is een warmte minnende soort nachtvlinder die in toenemende mate in Nederland wordt aangetroffen, veelal binnen kruidrijke ruderaal- en pioniersvegetaties waarbinnen zijn waardplanten teunisbloem, wilgenroosje en kattenstaart voorkomen. Gelet op het gegeven dat de soort voor zijn voortplanting aangewezen is op waardplanten die veelal in Nederland binnen tamelijk triviale vegetatietypen voorkomen, kan de soort vrijwel overal binnen zijn verspreidingsgebied op zon beschenen plekken met kruidrijke begroeiingen van een algemeen type verwacht worden. Echter op basis van zijn zeldzaamheid is de trefkans erg klein. Binnen het plangebied ontbreekt begroeiingen die een bijzondere geschiktheid voor de teunisbloempijlstaart tonen. Het plangebied wordt daarom niet van enige bijzondere betekenis voor deze soort beoordeeld. Voor beschermde ongewervelden zoals beschermde kevers, kreeften of slakken ontbreken binnen het plangebied de condities en specifieke biotopen geheel om deze te verwachten.
Conclusie	Op basis van hun zeldzaam en hun specifieke habitatvereisten kunnen negatieve effecten op soorten uit deze beschermingscategorie geheel uitgesloten worden.

4.4. Bescherming houtopstanden

Wet natuur bescherming	Binnen het plangebied ontbreken houtopstanden die voldoen aan de criteria die Wet natuurbescherming stelt om als beschermde houtopstand aangemerkt te worden.
APV-bomenkap	Het plangebied valt buiten de begrenzing van een bebouwde kom waardoor de AVP-bomenkap niet van toepassing is.
Effecten-beoordeling	Overtreding van Wet natuurbescherming op dit punt en eveneens de gemeentelijke APV-bomenkap kan voor het plangebied uitgesloten worden.

5 Conclusie

5.1. Samenvatting effectenbeoordeling

Natura 2000-gebied Wnb §2

Negatieve effecten op Natura 2000 gebied die tot kwaliteitsverlies en overschrijding van de gestelde drempelwaarden betekenen kunnen geheel uitgesloten worden, gelet op de afstand, schaal en aard van de voorgenomen ontwikkelingen. Een Aeriusberekening en toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk

Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) lov NB §3.2.3

Effecten die de wezenlijke waarden en kenmerken van NNB-gebied aantasten ten gevolge van de voorgenomen planontwikkeling kunnen uitgesloten worden. Het plangebied licht buiten de attentiezones ter bescherming van de waterhuishouding waardoor overtredingen van artikel 3.26 en 3.27 van de Interim omgevingsverordening NB uitgesloten kunnen worden. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

Groenblauwe mantel lov NB §3.2.4

Door de ligging van het plangebied buiten de landschappelijke provinciale beschermingszone van Groenblauwe mantel kunnen overtredingen van §3.2.4 art.3.3.2 van de Interim omgevingsverordening NB uitgesloten kunnen worden.

Soortgroep van vaatplanten Wnb §3.2 en §3.3

Negatieve effecten op beschermde plantensoorten en groeiplekken kunnen uitgesloten worden.

Soortgroep van beschermde zoogdiersoorten (grondgebonden) Wnb §3.2 en §3.3

Negatieve effecten op verblijfplekken van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten waarvoor geen vrijstelling geldt worden binnen de invloedsfeer van de ingrepen niet verwacht, noch aantasting van beschermd functioneel leefgebied van soorten waarvoor de strikte bescherming geldt.

Soortgroep van beschermde zoogdieren (vleermuizen) Wnb §3.2

Tijdens het veldbezoek werden geen vaste verblijfplekken en geschikte verblijfsmogelijkheden geconstateerd. Verblijfplekken van vleermuizen binnen het plangebied en invloedsfeer van de voorgenomen ontwikkeling worden niet verwacht en daarmee geen negatieve effecten op jaar rond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen. Noch aantasting van elementen binnen het functioneel leefgebied die van essentieel belang kunnen zijn voor de staat van instandhouding van de lokale populaties en verblijfplekken.

Soortgroep van soorten die beschermd zijn middels de Vogelrichtlijn Wnb §3.1

Binnen het plangebied en de invloedsfeer daarvan worden op basis van het veldbezoek geen negatieve effecten verwacht op nesten en verblijfplaatsen van vogels die wettelijk als jaar rond beschermd kunnen worden aangemerkt. Aantasting van beschermd functioneel leefgebied van soorten waarvoor de strikte bescherming geldt en die een overtreding kan betekenen van Wnb §3.1 art 3.1 lid 4 en lid 5 wordt alsnog niet verwacht. Wel dient hierbij de aanbeveling om verlies van elementen uit het kleinschalig agrarisch landschap te zoveel mogelijk compenseren binnen de nieuwe groene inrichting met het oog op een cumulatief effect in samenhang met toekomstige woningbouwprojecten. De verstedelijking van de omgeving verkeert in een ontwikkelingsfase waar de staat van instandhouding van steenuil, huismus en kerkuil in gevaar dreigt te komen door verlies van leefgebied.

Soortgroepen van reptielen, amfibieën en vissen Wnb § 3.2 en § 3.3

Negatieve effecten ten gevolge van de voorgenomen herontwikkeling op beschermde reptielen, amfibieën en vissen waarvoor geen vrijstelling geldt en hun leefgebied worden niet verwacht. Wel dient voor een aantal beschermde amfibieën waarvoor een vrijstelling geldt de zorgplicht in acht worden genomen.

Soortgroepen van ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, slakken en kreeften)**Wnb § 3.2 en § 3.3**

Op basis van hun zeldzaamheid en hun specifieke habitatvereisten biedt het plangebied anders dan op een uiterste incidentele wijze, niet de condities om soorten uit deze groepen te verwachten. Negatieve effecten op soorten uit deze groep en hun leefgebied kunnen daarom geheel uitgesloten worden.

Beschermde houtopstanden Wnb § 4, lov NB § 2.6.4 en APV Bomenkap

Binnen het plangebied ontbreken houtopstanden die beschermd zijn via de Wet natuurbescherming of kapvergunning plichtig kunnen zijn.

5.2 Toetsing aan de Wet natuurbescherming**Gebiedsbescherming**

Wetgeving	Mogelijke overtredingen
Natura 2000-gebieden Wnb hoofdstuk 2 § 2.1 t/m § 2.5.	Overtreding van de verbodsbepalingen van de Natura 2000 -wetgeving, zoals die vastgelegd zijn hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming zijn, niet aan de orde.
NNN-gebied Interim omgevingsverordening NB § 3.2.3 artikel 3.15, 3.26 en 3.27	Overtreding van de verbodsbepalingen van de wetgeving ter bescherming van gebieden die onder het Natuur Netwerk Nederland (NNN) vallen, zoals vastgelegd in artikel 3.15 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant, zijn niet aan de orde. Noch aantasting van de speciale zones ter bescherming van de waterhuishouding binnen NNB-gebied (artikel 3.26 en 3.27).
Groenblauwe mantel Interim omgevingsverordening NB § 3.2.4 artikel 3.32	Overtreding van de verbodsbepalingen, zoals vastgelegd in artikel 3.32 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant, ter bescherming van de gebieden die onder de landschappelijke beschermingszone van de Groenblauwe mantel vallen zijn niet aan de orde.

Soortenbescherming

wetgeving	Mogelijke overtredingen
Wnb § 3.1 art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Als het broedseizoen onvoldoende in acht genomen wordt is een overtreding van Wnb artikel 3.1 lid 2 mogelijk. Zie voor toelichting hoofdstuk 6.1 voor te nemen voorzorgsmaatregelen om een overtreding te voorkomen.
Wnb § 3.1 art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen negatieve effecten op en verstoring verwacht van de jaarrond beschermde verblijfplekken en het functioneel leefgebied van vogels uit de beschermingscategorieën 1t/m 5 die een overtreding van Wnb art 3.1 lid 4 en lid 5 kan betekenen. Hierbij dient wel de aanbeveling om te participeren op de toekomstige stedelijk ontwikkeling voor behoud van voldoende functioneel leefgebied.

Wnb §3.2 art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen negatieve effecten verwacht op de jaarrond beschermde verblijfplekken van zoogdieren die strikt beschermd zijn doormiddel van de Habitatrichtlijn. Overtreding van Wnb art 3.5 lid 4 is niet aan de orde.
Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen verstoring verwacht van zoogdiersoorten die strikt beschermd zijn; noch aantasting en verstoring van hun functioneel leefgebied. Overtreding van Wnb art 3.5 lid 2 is niet aan de orde.
Wnb §3.5 art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen negatieve effecten verwacht op de jaarrond beschermde verblijfplekken van dieren die onder de nationale bescherming van “andere soorten” vallen. Overtreding van Wnb art 3.10 lid 1b niet aan de orde.
Wnb §3.2 art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Binnen het plangebied worden geen groeiplaatsen van beschermde plantensoorten verwacht en daarmee geen overtreding van Wnb art 3.5 lid 5.
Wnb §3.3 art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Binnen het plangebied worden geen groeiplaatsen van beschermde plantensoorten verwacht en daarmee geen overtreding van Wnb art 3.10 lid 1c.
Wnb §1.3 art 1.11 Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000 gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.	Indien onvoldoende zorgvuldig te werk wordt gegaan bij uitvoering van de werkzaamheden kan een overtreding plaats vinden van verbodsbepalingen in Wnb §1.3 art 1.11 die de zorgplicht betreffen. Zie hoofdstuk 6.1 voor de te nemen voorzorgsmaatregelen en mitigatie.

Bescherming houtopstanden

wetgeving	Mogelijke overtredingen
Wnb §4 art 4/ Ivo NB § 2.6.4/ APV Bomenkap	Er vindt geen kap plaats. Overtreding Wnb §4 art 4/ Ivo NB § 2.6.4/ APV is niet aan de orde

5.4 Vervolgstappen en samenvatting

Ontheffingsaanvraag

Nader onderzoek dat moet uitwijzen of ontheffingsaanvragen nodig zijn wordt niet noodzakelijk geacht indien het broedseizoen en de zorgplicht in acht worden genomen.

Samenvatting

Als de voorzorgsmaatregelen en mitigatiemaatregelen die het volgende hoofdstuk (6) vermelden in acht worden genomen, wordt geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht.

6 Voorzorgsmaatregelen, mitigatie en aanbeveling.

6.1 Algemene voorzorgsmaatregelen

- Bij uitvoering van ingrepen dient het broedseizoen in acht genomen te worden indien niet voldoende gegarandeerd kan worden dat nesten van broedende vogels niet beschadigd of vernietigd kunnen worden. Als aanbeveling geldt, om bij wijze van voorzorgsmaatregel elke schade aan broedgevallen uit te sluiten, ingrepen geheel buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is. Als men binnen het broedseizoen wil werken geldt de aanbeveling om de locatie voorafgaande het broedseizoen ongeschikt te maken voor broedende vogels en vervolgens voorafgaande de werkzaamheden het plangebied te controleren op broedende vogels. Hierbij bestaat het risico dat de werkzaamheden uitgesteld dienen te worden als een broedgeval geconstateerd wordt.
- Voor aanwezigheid onbeschermde en vrijgestelde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van deze diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, en ook voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

6.2 Bijzondere voorzorg- en mitigatiemaatregelen

- Bij wijze van voorzorgsmaatregel dient nadat het huidige agrarisch gebruik van het plangebied gestaakt is, het terrein dusdanig te worden onderhouden dat er zich geen hoge begroeiingen en ruigten kunnen ontwikkelen die schuilgelegenheid aan kleine zoogdieren en amfibieën en nestgelegenheid aan vogels bieden. Ook dient om deze redenen dient dumping van afval (puin, tuinafval) en opslag van materialen tot aan de uitvoering van de werkzaamheden vermeden te worden.
- Met het oog op overwinterende amfibieën dient de ontmanteling van het waterbassin buiten de overwinteringsperiode (november- maart) plaats te vinden. Ook buiten deze periode dient zorgvuldig te werk worden gegaan; eventueel aangetroffen amfibieën worden verzameld en op een geschikte plek uitgezet. Eventueel verblijvende kleine zoogdieren onder het zeil van het waterbassin, en elders onder zeil en afval, dient een vluchtweg te worden geboden.
- Het nieuwe lichtplan dient dusdanig gerealiseerd te worden dat de uitstrooiing naar de omgeving west en zuidelijk van het plangebied minimaal is.

6.3 Aanbeveling en advies

- Bij de nieuwe inrichting dient de aanbeveling een nieuwe groen inrichting te realiseren die aansluit op de landschappelijke en ecologische omgeving. Bij voorkeur dienen hierbij inheemse houtgewassen aangeplant worden die beschutting en voedsel bieden. De dringende aanbeveling dient om elementen te integreren die van compensatie bieden aan het verlies van leefgebied van steenuil, kerkuil en huismus (zie verder volgend punt).
- Tips voor verbetering leefgebied voor huismus, steenuil en kerkuil. Aanbevolen wordt om in het nieuwe plan de landschappelijke inpassing zoveel mogelijk af te stemmen op het

(steen)uilen- en huismussenleefgebied. Hier volgen enkele aanbevelingen voor het aanbrengen van landschapselementen ter stimulering van het leefgebied voor deze soorten. De landschappelijke inpassing in het nieuwe plan kan worden afgestemd op deze soorten door onder meer jaarrond voldoende voedselaanbod te creëren en geschikte schuilplekken aan te leggen. Enkele te nemen maatregelen:

- Integreren van kortgrazige percelen schapen- of paardenweitjes;
- aanleggen van overhoekjes met kruidrijke natuurlijke begroeiingen;
- gelegenheid bieden voor moestuintjes;
- aanplanten van een hoogstamfruitboomgaard en struiken of bomen die vruchten dragen;
- aanleggen van een poel;
- aanleg (knot) boomsingels of struwelen, het aanbrengen van takkenhopen;
- zorgen voor zit- en uitkijkposten.
- Als aanbeveling geldt het inbouwen van verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen en huismussen in de nieuwbouw. Hiervoor zijn inbouwkasten in alle maten en van verschillend soorten materialen in de handel.
- Enkele veel gebruikte methoden om de effecten van lichthinder te beperken zijn:
 - niet uitstralende armaturen
 - lagere armaturen (dan zijn er wel meer nodig)
 - verlichting met een lagere lichtintensiteit
 - tijdelijke verlichting (slechts een deel van de nacht aan), en alleen op plekken waar het echt nodig is
 - Het gebruik van sensoren die in werking treden als verlichting nodig is
 - de verlichting afschermen met struiken zodat het licht niet verstrooid wordt naar plekken waar het niet nodig is.
- Natuurinclusief bouwen
Natuurinclusief bouwen is een verzamelterm voor tal van maatregelen en manieren om natuur te integreren bij de bouw van woningen, kantoren en andere gebouwen. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van neststenen of vogelvides voor huismussen en vleermuiskasten in de gevel van de nieuwe woning. Natuurinclusief bouwen bevordert de biodiversiteit en ons leefklimaat!

Voor meer informatie over natuurinclusief bouwen zie onderstaande websites:

www.stadszaken.nl/ruimte/groen/1079/natuurinclusief-bouwen-met-deze-40-punten.

www.vogelbescherming.nl/bescherming/wat-wij-doen/in-de-stad/gemeenten-bedrijven-bouwers/hulp-van-vogelbescherming .

www.vogelbescherming.nl/bescherming/wat-wij-doen/in-de-stad/gemeenten-bedrijven-bouwers/goede-voorbeelden .

www.checklistgroenbouwen.nl

www.operatiesteenbreek.nl

7. Bronnen

Literatuur

- Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra. J.N.M.Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren.
- Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortenbescherming. 11 oktober 2017. Zoogdierverseniging en provincie Noord- Brabant.
- Schaminée e.a. 1995. De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5
- Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994. Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5
- P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010. Veldgids Europese Zoogdieren
- Dietz, C., O. von Helversen& D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest Afrika. Tirion Natuur.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017. BIJ12
- Kennisdocument Huismus. *Passer domesticus*. Versie 1.0 juli 2017. BIJ12
- Veldgids Vleermuizen van Europa, Christian Dietz & Andreas Kiefer 2017.
- Wet natuurbescherming, 16 december 2015, gepubliceerd Staatscourant 19 januari 2016.
- Natuurtoets Randweg Zundert Onderzoek naar beschermde natuurwaarden; Tauw 28 juli 2010.
- Atmosferische stikstofdepositie en Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen in Vlaanderen; 2015 uitgave Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek

Gegevensverstrekking

NDFF - quickscanhulp.nl, d.d.

Internetsites

-www.minlnv.nederlandsesoorten.nl/
-www.Verspreidingsatlas.nl
-www.dassenwerkgroepbrabant.nl
-www.ed.nl
-www.quickscanhulp.nl
-www.ruimtelijkeplannen.nl
-www.kaartbank.brabant.nl

BIJLAGE 1 - TOELICHTING SOORTENBESCHERMING

De **Conventie van Bern** is een internationaal verdrag over het behoud van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten en de daarbij behorende grensoverschrijdende natuurlijke leefmilieus in Europa. Bijzondere aandacht wordt besteed aan kwetsbare soorten en aan soorten die met uitsterven worden bedreigd. Het verdrag werd in 1979 ondertekend door de Europese Unie, Monaco, Burkina Faso, Marokko, Tunesië en Senegal en ligt aan de basis van de huidige Europese en nationale natuurwetgeving.

De **Conventie van Bonn** is een internationaal verdrag met het doel migrerende diersoorten te beschermen. Het verdrag werd in 1979 in Bonn getekend onder auspiciën van de VN.

De **Habitatrichtlijn (HR)** is in 1992 door de Europese Unie vastgesteld en gericht op het waarborgen van de biologische diversiteit in de Europese Unie door natuurlijke habitatten en wilde dier- en plantensoorten die van Europees belang zijn in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De **Vogelrichtlijn** is in 1979 door de Europese Unie vastgesteld gericht op de instandhouding van alle natuurlijk in Europa in het wild levende vogelsoorten.

Bijlage	categorie	Habitatrichtlijn/ Vogelrichtlijn	Wnb
Bern1	Strikt beschermde plantensoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde plantensoorten	HR-bijlage 2	§ 3.2 art 3.5
Bern 2	Strikt beschermde diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bern 3	Beschermde diersoorten	HR-bijlage 2 en 5	§ 3.3 art 3.10
	Beschermde vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bonn 1	Strikt beschermde (migrerende) diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde (migrerende) vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bonn2	Beschermde (migrerende) diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.3 art 3.10
	Beschermde (migrerende) vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1

TABEL 2 - SOORTEN VAN DE VOGELRICHTLIJN

Algemeen

Alle Europese inheemse vogels zijn beschermd met de Vogelrichtlijn, waarbij een onderscheidt gemaakt kan worden van soorten waarvoor een striktere bescherming geldt (vermeldt in bijlag 2 van de Conventie van Bern en bijlage 1 van het Verdrag van Bonn) en soorten waarvoor die bescherming minder strikt is (bijlage 3 Bern en bijlage 2 Bonn). Echter voor alle soorten is de bescherming van Wnb § 3.1 art 3.1 van toepassing. Van een aantal soorten zijn ook de verblijfplekken en nesten buiten het broedseizoen beschermd, de zgn. jaarrond beschermde verblijfplekken.

Vogels met jaarrond vaste verblijfplekken

Door de RVO is een lijst van vogelsoorten opgesteld waarbij een onderscheidt is gemaakt tussen de volgende categorieën van beschermde vaste verblijfplekken die deze soorten onderhouden

1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Verblijfplekken van soorten uit categorie 1,2,3 en 4 zijn in alle gevallen jaarrond beschermd en is ontheffing altijd noodzakelijk. Verblijfplekken van soorten uit categorie 5 zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of “als ecologische omstandigheden” dat rechtvaardigen. Voor deze soorten, die slechts deels vaste nestplekken onderhouden geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer die van het type nestgelegenheid.

Lijst van vogels die vaste verblijfplekken onderhouden

Soort	categorie	soort	categorie	soort	categorie
steenuil	1	boomklever	5	pimpelmees	5
gierzwaluw	2	boomkruiper	5	raaf	5
huismus	2	bosuil	5	ruigpootuil	5
roek	2	brilduiker	5	spreeuw	5
grote gele kwikstraat	3	draaihals	5	tapuit	5
kerkuil	3	groene specht	5	torenvalk	5
oehoe	3	ekster	5	zeearend	5
ooievaar	3	gekraagde roodstaart	5	zwarte kraai	5
slechtvalk	3	glanskop	5	zwarte mees	5
boomvalk	4	grauwe vliegenvanger	5	zwarte roodstaart	5
buizerd	4	grote bonte specht	5		
havik	4	hop	5		
ransuil	4	huiszwaluw	5		
sperwer	4	ijsvogel	5		
wespendief	4	kleine bonte specht	5		
zwarte wouw	4	kleine vliegenvanger	5		
blauwe reiger	5	koolmees	5		
boerenzwaluw	5	kortsnavelboomkruiper	5		
Bonte vliegenvanger	5	oeverzwaluw	5		

BIJLAGE 3 - SOORTEN VAN DE HABITATRICHTLIJN

Bern I	Bern II	Bonn I	HR IV	categorie	soort	soort
Bern I				Sporenplanten	Geel schorpioenmos	Hamatocaulis vernicosus
Bern I				Sporenplanten	Tonghaarmuts	Orthotrichum rogeri
Bern I				Sporenplanten	Kleine vlotvaren	Salvinia natans
Bern I				Zaadplanten	Liggende raket	Sisymbrium supinum
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Drijvende waterweegbree	Luronium natans
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Groenknolorchis	Liparis loeselii
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Kruipend moerasscherm	Apium repens
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis
	Bern II			dagvlinders	Moerasparelmoervlinder	Euphydryas aurinia ssp. aurinia
	Bern II			Haften	Oeveraas	Palingenia longicauda
	Bern II			Libellen	Mercurwaterjuffer	Coenagrion mercuriale ssp. mercuriale
	Bern II			Zeezoogdieren	Walrus	Odobenus rosmarus ssp. rosmarus
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Dikkopschildpad	Caretta caretta
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Kemp's zeeschildpad	Lepidochelys kempii
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Lederschildpad	Dermochelys coriacea
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Soepschildpad	Chelonia mydas
	Bern II	Bonn I	HR IV	zeezoogdieren	Bultrug	Megaptera novaeangliae
	Bern II	Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	gewone vinvis	Balaenoptera physalus
		Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	noordse vinvis	Balaenoptera borealis
		Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	Potvis	Physeter catodon
			HR IV	Amfibieën	Poelkikker	Pelophylax lessonae
			HR IV	Vissen	Houting	Coregonus oxyrinchus
			HR IV	Weekdieren	Bataafse stroommossel	Unio crassus
			HR IV	Weekdieren	platte schijfhoren	Anisus vorticulus
			HR IV	Zoogdieren	Bever	Castor fiber ssp. albicus
			HR IV	Zoogdieren	Hazelmuis	Muscardinus avellanarius
			HR IV	Zoogdieren	Lynx	Lynx ssp. lynx
			HR IV	Zoogdieren	Noordse woelmuis	Microtus oeconomus ssp. arenicola
			HR IV	Zoogdieren	Wilde kat	Felis silvestris ssp. silvestris
			HR IV	Zoogdieren	Wolf	Canis lupus
			HR IV	Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus
			HR IV	Zeezoogdieren	Butskop	Hyperoodon ampullatus
			HR IV	Zeezoogdieren	Dwergvinvis	Balaenoptera acutorostrata
			HR IV	Zeezoogdieren	Griend	Globicephala melas
			HR IV	Zeezoogdieren	Spitsdolfijn van gray	Mesoplodon grayi
			HR IV	Zeezoogdieren	Witte dolfijn	Delphinapterus leucas
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Boomkikker	Hyla arborea ssp. arborea
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Geelbuikvuurpad	Bombina variegata ssp. variegata
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Heikikker	Rana arvalis ssp. arvalis
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Kamsalamander	Triturus cristatus

Bern I	Bern II	Bonn I	HR IV	categorie	soort	soort
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Rugstreeppad	Bufo calamita
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Vroedmeesterpad	Alytes obstetricans ssp. obstetricans
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Apollovlinder	Parnassius apollo
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Boszandoog	Lopinga achine
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Donker pimperlblauwtje	Maculinea nausithous
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Grote vuurvler	Lycaena dispar ssp. batava
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Pimperlblauwtje	Maculinea teleius
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Tijmblauwtje	Maculinea arion
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Zilverstreephooibeestje	Coenonympha hero
	Bern II		HR IV	Kevers	Brede Geelrandwaterroofkever	Dytiscus latissimus
	Bern II		HR IV	Kevers	Gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus
	Bern II		HR IV	Kevers	Juchtleerkever	Osmoderma eremita
	Bern II		HR IV	Kevers	Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus
	Bern II		HR IV	Libellen	Bronslibel	Oxygastra curtisii
	Bern II		HR IV	Libellen	Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
	Bern II		HR IV	Libellen	Gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis
	Bern II		HR IV	Libellen	Groene glazenmaker	Aeshna viridis
	Bern II		HR IV	Libellen	Noordse winterjuffer	Sympecma annulata ssp. braueri
	Bern II		HR IV	Libellen	Oostelijke witsnuitlibel	Leucorrhinia albifrons
	Bern II		HR IV	Libellen	Rivierrombout	Gomphus flavipes ssp. flavipes
	Bern II		HR IV	Libellen	sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis
	Bern II		HR IV	Nachtvlinders	Teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina
	Bern II		HR IV	Reptielen	Gladde slang	Coronella austriaca ssp. austriaca
	Bern II		HR IV	Reptielen	Muurhagedis	Podarcis muralis ssp. brongniardii
	Bern II		HR IV	Reptielen	Zandhagedis	Lacerta agilis ssp. agilis
	Bern II		HR IV	Vissen	Steur	Acipenser sturio
	Bern II		HR IV	Zoogdieren	Hamster	Cricetus cricetus ssp. canescens
	Bern II		HR IV	Zoogdieren	Otter	Lutra lutra ssp. lutra
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteini
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bosvleermuis	Nyctalus leisleri ssp. leisleri
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Brandts vleermuis	Myotis brandti ssp. brandti
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Franjestaart	Myotis nattereri
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus ssp. auritus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus ssp. austriacus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus ssp. emarginatus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Laatvlieger	Eptesicus serotinus ssp. serotinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Meervleermuis	Myotis dasycneme

Bern I	Bern II	Bon I	HR IV	categorie	soort	soort
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Laatvlieger	Eptesicus serotinus ssp. serotinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Meervleermuis	Myotis dasycneme
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Noordse vleermuis	Eptesicus nilssoni ssp. nilssoni
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Rosse vleermuis	Nyctalus noctula ssp. noctula
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus ssp. murinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Vale vleermuis	Myotis myotis ssp. myotis
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Watervleermuis	Myotis daubentoni ssp. daubentoni
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bruinvis	Phocoena phocoena ssp. phocoena
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Dwergpotvis	Kogia breviceps
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gestreepte dolfijn	Stenella coeruleoalba
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gewone dolfijn	Delphinus delphis
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gewone spitsdolfijn	Mesoplodon bidens
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Grijze dolfijn	Grampus griseus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Kleine zwaardwalvis	Pseudorca crassidens
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Narwal	Monodon monoceros
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Orca	Orcinus orca
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Tuimelaar	Tursiops truncatus ssp. truncatus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris

BIJLAGE 4 - NATIONAAL BESCHERMDE SOORTEN ('ANDERE SOORTEN')

Onder dit beschermingsregime vallen de nationaal beschermde soorten als bedoeld in bijlage A en B van Wnb artikel 3.10 (respectievelijk) lid 1a en 1c. Internationaal staan deze vermeldt in bijlage 3 van de Conventie van Bern en bijlage 2 en 5 van de Habitatrichtlijn.

soortgroep	soort	soort	bescherming
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Mesotriton alpestris	Andere soorten (bijlage A)
Amfibieën	Vinpootsalamander	Lissotriton helveticus	Andere soorten (bijlage A)
Amfibieën	Vuursalamander	Salamandra	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Pyrgus malvae	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bosparemoervlinder	Melitaea athalia	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bruin dikkopje	Erynnis tages	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bruine eikenpage	Satyrium ilicis	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Duinparemoervlinder	Argynnis niobe	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Gentiaanblauwtje	Maculinea alcon	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote paremoervlinder	Argynnis aglaja	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote vos	Nymphalis polychloros	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote weerschijnvlinder	Apatura iris	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Iepenpage	Satyrium w-album	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kleine heivlinder	Hipparchia statilinus	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kleine ijsvogelvlinder	Limenitis camilla	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kommavvlinder	Hesperia comma	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Sleedoornpage	Thecla betulae	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Spiegeldikkopje	Heteropterus morpheus	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenbesblauwtje	Plebejus optilete	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenbesparemoervlinder	Boloria aquilonaris	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenhooibeestje	Coenonympha tullia	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veldparemoervlinder	Melitaea cinxia	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Zilveren maan	Boloria selene	Andere soorten (bijlage A)
Kevers	Vliegend hert	Lucanus cervus	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Beekrombout	Gomphus vulgatissimus	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Bosbeekjuffer	Calopteryx virgo	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Donkere waterjuffer	Coenagrion armatum	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Gevlekte glanslibel	Somatochlora flavomaculata	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Gewone bronlibel	Cordulegaster boltonii	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Hoogveenglanslibel	Somatochlora arctica	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Kempense heidelibel	Sympetrum depressiusculum	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	speerwaterjuffer	Coenagrion hastulatum	Andere soorten (bijlage A)
Kreeftachtigen	Europese rivierkreeft	Astacus astacus	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Adder	Vipera berus ssp. berus	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Hazelworm	Anguis fragilis	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Levendbarende hagedis	Zootoca vivipara	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Ringslang	Natrix	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Beekdonderpad	Cottus rhenanus	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Beekprik	Lampetra planeri	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Elrits	Phoxinus phoxinus	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Grote modderkruiper	Misgurnus fossilis	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Kwabaal	Lota	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren-	Boommarter	Martes martes	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Bunzing	Mustela putorius	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Damhert	Dama dama	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Das	Meles meles	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Edelhert	Cervus elaphus	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eekhoorn	Sciurus vulgaris	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eikelmuis	Eliomys quercinus	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grote bosmuis	Apodemus flavicollis	Andere soorten (bijlage A)

Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Damhert	<i>Dama</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Das	<i>Meles</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Steenmarter	<i>Martes foina</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Veldspitsmuis	<i>Crocodyra leucodon</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Sporenplanten	Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Sporenplanten	Groensteel	<i>Asplenium viride</i>	Andere soorten (bijlage B)
Sporenplanten	Schubvaren	<i>Ceterach officinarum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerogentroost	<i>Odontites vernus</i> subsp. <i>vernus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Beklierde ogentroost	<i>Euphrasia rostkoviana</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Berggamander	<i>Teucrium montanum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bergnachtorchis	<i>Platanthera montana</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis</i> subsp. <i>foemina</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemus</i> subsp. <i>nemorosus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bosdravik	<i>Bromopsis ramosa</i> subsp. <i>benekenii</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Dreps	<i>Bromus secalinus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys</i> subsp. <i>germanicum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Franjgentiaan	<i>Gentianella ciliata</i>	Andere soorten (bijlage B)
	Geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Geplooid vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Gevlekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemus</i> subsp. <i>polyanthemoides</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Karthusieranjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Karwijselie	<i>Selinum carvifolia</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>	Andere soorten (bijlage B)

Zaadplanten	Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Korensla	<i>Arnoseris minima</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kruiptijm	<i>Thymus praecox</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Lange zonnedauw	<i>Drosera longifolia</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Naaldenkervel	<i>Scandix pecten-veneris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta</i> subsp. <i>sagittata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Roggelelie	<i>Lilium bulbiferum</i> subsp. <i>croceum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Ruw pazelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Trosgamander	<i>Teucrium botrys</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i> subsp. <i>campestris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wolfskers	<i>Atropa bella-donna</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Zinkviooltje	<i>Viola lutea</i> subsp. <i>calaminaria</i>	Andere soorten (bijlage B)

BIJLAGE 5 - SOORTEN MET EEN VRIJSTELLING

Uitgezonderd:

	Geen vrijstelling
1	Vrijstelling voor ingrepen aan bebouwing en erven.
2	Tijdelijke vrijstelling van juli t/m september
3	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus tot 15 oktober
4	Tijdelijke vrijstelling periode maart en april en periode juli t/m september
5	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus t/m februari

	Drente	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord- Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	ANWvB RN art 3.31
zoogdieren													
Aardmuis													
Bosmuis													
Bunzing													
Dwergmuis													
Dwergspitsmuis													
Eekhoorn						4							
Egel													
Gewone bosspitsmuis													
Haas													
Hermelijn													
Huisspitsmuis		1											
Konijn													
Ondergrondse woelmuis													
Ree													
Rosse woelmuis													
Steenmarter						5							
Tweekleurige bosspitsmuis													
Veldmuis		1											
Vos													
Wezel													
Woelrat													
Amfibieën en reptielen													
Bruine kikker													
Gewone pad													
Hazelworm						2							
Kleine watersalamander													
Levendbarende hagedis						3							
Meerkikker													
Bastaardkikker													

